

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 02, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 26. januar 2023

– Akademia må sette skapet på plass i våpendebatten

Kommentar s. 3

**JUKS ELLER
HJELP?
CHATGPT INNTAR
AKADEMIA**

Nyhet s. 4-5

**KUTT I
KUNSTSKOLERS
STØTTE
– VELDIG MANGE
ER BEKYMRET**

Nyhet s. 6-7

POLITI PÅ CAMPUS:

— Jeg har vært heldig, men mange av vennene mine har blitt tåregasset, sier Evgenia (22)

Utenriksreportasje s. 13-17

Torsdag
26. januar
2023LEDER OG
KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy og
Tobias Schildmann Mandt**Desksjef: **Ingeborg Aure**Nettredaktør: **Aurora Djupvik Archer**Uttegner **Mina Wikeby**Uttegner: **Mina Ræge**Uttegner: **Sivert Bjelland**Deskjournalist: **Åsne Hansteen**Korrektursjef: **Oscar Grimstad**Daglig leder: **Ingvild Garmo Nilsson**Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**Epost: **universitas@universitas.no**Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Universitas på tur

9. januar pakket vår dyktige journalist Eline Ruud Kristiansen og fotograf Matilde Sunde Solsvik kofferten og satte snuta mot hovedstaden i Hellas. I Athen har de fartet rundt, og undersøkt hva staa for unge og studenter er.

Første del av denne reisen kan dere lese om i denne ukas avis. Her møter vi studentene Agni Displacheili (21), Despoina Panagiotlari (21), Evgenia Mavridi (22) og Dimitris Partalis (19), som skildrer en studiehverdag fylt med utrygghet og voldelige sammenstøt med politi. I tiden fremover vil det dukke opp flere historier fra unge og studenter i Hellas.

Dette er derimot ikke den eneste turen vi tar utenfor Ring 2 i år. 4. februar setter utenriksredaktør Elisabeth Berg Ødegaard, idé- og debattredaktør Tord Magnus Håland Dyrkorn og fotosjef Charlotte Førde Skomsøy seg på flyet til Brasil. Målet er å finne ut av hvordan det står til med studenter i et splittet Brasil, etter at Luiz Inácio Lula da Silva ble innsatt som president.

Universitas har en sterk tradisjon for å dekke hvordan det er å være student i land utenfor Norge. Annenhver uke har vi

derfor utenriksstoff i avisa, hvor vi snakker med studenter på trappene til et yrkesliv i vidt ulike land. Fra Italia til Hong Kong. Mange av studentene har en hverdag nokså ulik vår egen, samtidig som den på samme tid er forsvinnende lik.

To ganger i året forlater imidlertid journalister og fotografer redaksjonslokalene på Blindern og setter kursen mot verden med penn, blokk og kamera. Hvorfor gjør vi det?

Vi bærer ydmykt ansvaret om å dekke og avdekke saker angående studenter. Vi oppdaterer, avslører og forklarer. Ikke minst fyller vi de større mediehusenes blindsoner. Vi anser det som vårt samfunnsansvar. Dette ansvaret mener vi strekker seg også utenfor våre landegrens. Vi er inne i en tid hvor politikk og maktforhold endres dramatisk i verden. Utenriksjournalistikk har aldri vært viktigere.

Like fullt er det viktig å vende blikket mot deler av verden og tematikker som ikke blir portrettert i så stor grad. Media skriver forsvinnende lite om unge og studenter i utenriksseksjonene sine. Det

er også en rekke land som sjelden blir omtalt eller rapportert fra. En vedvarende kritikk av utenriksjournalistikken er dominansen av såkalt K-stoff, som konflikt, katastrofe og krig. Denne utviklingen ønsker vi å motvirke, ved å skildre vanlige studentliv i deler av verden en ikke hører like mye fra.

Målet er å gi dere perspektiv. Denne uka starter vi med å lese om tåregass på campus i Athen.

Utenriksjournalistikk har aldri vært viktigere

Arkivaren

Kule vegger

I 1984 kunne man skrive om en nyopplukket kunstform, som tidligere hadde vært «sørgelig neglisjert av det etablerte kunstmiljø». Akademikerne visste knapt nok hva en sprayboks var, men gjorde likevel graffitien til gjenstand for «tørre intellektuelle analyser». De to lyssky graffitikunstnere kalt Troglodyttene sees her utfolde seg på Valkyrie plass sin t-banestasjon. På veggen har et «gammeldags og estetisk tiltalende tog» fått sin plass.

Universitas, 04.10.1984

Historiske skråblikk av
Åsne «Årvåken» Hansteen

Grandiøs Grandiosa

2003 var året der Universitas revolusjonerte Grandiosaen for «kjøkenignorante studenter». I gamle dager brettet man pizzaen for å skjule dens magre innhold. Resultatet ble en italiensk Calzone. I 2003 ble den også kreativitetens redning på en ellers kjedelig studenthverdag.

Universitas, 05.02.2003

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vær varsom-plakaten regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Akademia bør vise hvor skapet skal stå

Debatten om våpen til Ukraina har vært en øvelse i uetterrettelighet. Nå er det på tide å mobilisere mot de forvridde verdensbildene.

Våpendebatten

Tord Magnus Dyrkorn, idé- og debattredaktør i Universitas

Krigen i Ukraina er stadig i utvikling. De siste ukene har kampene økt i intensitet, og konflikten har tilspisset seg. Med det har en debatten om norsk våpenhjelp til Ukraina blusset opp for fullt. Den har også blitt intens og spisset seg til. Dette kom senest til syne under NRKs Debatten ledet av Fredrik Solvang i forrige uke.

De to sidene i saken var representert ved flere kjente politikere på flertallssiden av diskusjonen. Den andre, marginale siden på ytre venstre fløy var derimot representert ved mindre kjente stemmer, nemlig sentralstyremedlem i partiet Rødt Joakim Møllersen og tidligere nestleder i samme parti Marielle Leraand. De fikk i beste sendetid presentere sine argumenter for hvorfor Norge ikke burde sende våpen til det invaderte Ukraina. Vi fikk også et tydelig innblikk i deres virkelighetsoppfatning og verdensbilde.

Og for en virkelighetsoppfatning det er. Den bygger på selektive fakta som til tider er ren løgn. Blant påstander om at Ukrainas regjering selv mener de utkjemper «Natos krig», til at Nato og USA aktivt saboterer fredsforhandlinger – det er ingen grenser for hvor grunnløse enkelte av påstandene var.

Mest hårreisende var nok påstanden om at Nato ønsker at krigen skal trekke ut. Man skal se mange timer med politisk debatt for å gjenkjenne *cherry picking* av «fakta» på et tilsvarende nivå.

Også den interne logikken i argumentasjonen er ikke-eksisterende. Tidligere SV-nestleder Snorre Valen har med stort hell allerede dissekert denne selektive argumentasjonen og ulogiske virkelighetsoppfatningen i en kronikk i Trønderdebatt.

Trøsten i denne håpløse debat-

ten er heldigvis at standpunktet som ble representert av Møllersen og Leraand representerer holdningene og virkelighetsoppfatningen til kun en marginal del av de norske befolkningen.

Hittil.

For det er en reell fare for at dette verdensbildet sprer seg til flere. Det er nemlig Putins fremste håp og ønske at Vestens samlede motstand mot invasjonen skal slå sprekker og svinne hen. Møllersen og Leraand har blitt kalt Putins medløpere. Sterke ord, men en merkelapp som det blir enklere og enklere å forsvare. Det er som byrådsleder Raymond Johansen sa i samme debatt forrige uke: «Hvis de holdningene du har er de som om noen måneder vil gjennomsyre Europa, har Putin lyktes i å splitte Europa». Putin vet også at strategien kan fungere, fordi han har fått det til før. Mest kjent er vel presidentvalget i USA i 2016, som det er bred enighet var påvirket av russisk propaganda.

Illiberale krefter fra autoritære regimer har ingenting å gjøre i utøvelsen av liberale demokratier. Det sier seg selv at samfunnet må gjøre alt i sin makt for å forhindre slik påvirkning.

Heldigvis er det en medisin som aktivt kan forebygge dette. Og som leser av akkurat denne avisen, er sjansen stor for at akkurat du – indirekte – kan bidra. I direkte opposisjon til verdiene som deler av ytre venstreside nå lener seg på, står det store, globale fellesskapet som du er en del av. Jeg snakker selvsagt om akademien.

Akademia, forskning og intellektuell debatt har et sett med iboende verdier

som, dersom de får utspille seg, kan ta knekken på argumentasjonsformen som Putins medløpere fører. Vi må bekjempe populistisk propaganda med etterrettelige argumenter; vi må bekjempe grunnløs ideologi med logiske resonneringer som holder vann; og vi må bekjempe forvridde verdensbilder med kald fakta og empiri. Den ytre venstresidens argumentasjon som vi har vært vitne til den siste tiden, står langt unna disse idealene.

Uansett om det er kjemi, internasjonale relasjoner, idéhistorie eller sykepleie du studerer, er dine etterrettelige og velfunderte bidrag til det helhetlige akademiske ordskiftet til hjelp. Men det er også på tide at akademien nå tør å ta større plass i debatten.

Fra flere faglige hold må akademien nå rykke ut med sine beste forskere og formidlere. Den villedende og direkte feilaktige argumentasjonen som Putin bare venter på at skal splitte oss, kan ikke få stå uimotsagt fra universitetene og høyskolene i dette landet. Akademia må gjøre det akademien kan best, og ta sin rettmessige plass i den polemiske krigføringen mot faktafeilene og misforståelsene i våpendebatten. Vi må vise dem hvor skapet skal stå.

Putins fremste håp er å vente på at splittelsen skal ta oss. Heldigvis er vår fremste motivasjon at vi i tillegg til moralen, også har både faktaen og logikken på vår side.

Vår fremste motivasjon er at vi har både faktaen, logikken og moralen på vår side

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Vant over NTNU i retten

En kvinnelig student anklaget for å ha jukset under en hjemmeeksamen våren 2021 vant over universitetet i retten, skriver Khrono mandag 23. januar. Studenten, som hadde levert en besvarelse nesten identisk som to medstudenters, ble utestengt resten av vårsemesteret og høstsemesteret etter at saken hadde blitt behandlet ved klagenemnda ved NTNU. Studenten bestemte seg siden for å ta saken videre til rettssystemet, hvor hun nå har vunnet frem i en dom fra Trøndelag tingrett. Studenten argumenterte for at grunnen til hun og medstudentene hadde såpass like besvarelser, var at de hadde jobbet tett sammen under eksamensforberedelsene, og ikke at de hadde samarbeidet under eksamen. Det ga retten henne medhold i. **UAS**

NIH stadig en av verdens beste idrettsutdanninger

Norges idrettshøgskole (NIH) havner på andreplass på en liste over verdens fremste idrettsutdanningsinstitusjoner i 2022. Det skriver skolen selv på egne nettsider 5. januar. Dette er den samme posisjonen de har hatt siden 2018. Lista publiseres av uavhengige og anerkjente ShanghaiRanking, og NIH må kun se seg slått av det australske Deakin University på fjorårets liste. Det er forskning produsert av institusjonen som ligger til grunn for rangeringen, og over 300 universiteter og idrettsfagrelaterte studiesteder blir vurdert opp mot flere kriterier knyttet til dette. – Det er flott å se at vi klarer å beholde plasseringen år etter år. Dette er en viktig anerkjennelse av forskningen vår her på NIH, sier rektor Lars Tore Ronglan til høyskolens hjemmesider. **UAS**

Kalles inn på teppet

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) har mottatt 15 bekymringsmeldinger om den private fagskolen Noroff siden 2020. Nå er Noroff kalt inn på teppet. Det skriver E24. I møteinnkallingen fra Nokut står det blant annet at «Nokut (...) inneværende semester og tidligere år [har] mottatt bekymringsmeldinger om kvaliteten på nettutdanninger hos dere». Rektor ved Noroff Aage Alexander Foss forteller E24 at han opplevde møtet som «positivt». – Vi fikk belyst viktige deler av hvordan vi kontinuerlig jobber med kvalitet i leveransen vår, sa han. Fagskolen ble saksøkt av en tidligere student i 2022 på grunn av hva studenten opplevde som mangelfull undervisning. Studenten fikk ikke medhold, men retten mente at deler av undervisningen var mangelfull. **SEJH**

– ROBOTER SKAL IKKE ERSTATTE EGET ARBEID

Fusk eller fa

Flere universiteter eksperimenterer med å bruke AI i eksamenssammenheng, men hva betyr det for eksamensintegriteten i fremtiden?

Kunstig intelligens

tekst Mina Vinje
foto Sindre Deschington

Denne tekstens ingress er skrevet av en robot. Mange vil nok tenke at det er både overraskende og skummelt. Andre har kanskje selv allerede testet ut ChatGPT og blitt sjokkert. Om du leser denne teksten om 30 år, vil du kanskje tenke: «hvem ellers skulle ha skrevet den?»

Tar robotene over?

I november 2022 lanserte selskapet OpenAI den mye omtalte chatroboten ChatGPT. Mange universiteter har allerede forbudt bruk av tjenesten under eksamen. Aftenposten meldte tidligere i år om en skoleelev på Elvebakken videregående skole som fikk karakteren fem på en oppgave skrevet av en robot. Noen dager senere meldte samme avis at Utdanningsdirektoratet har bestemt at internett skal stenges under eksamen i flere programfag på videregående skole.

Studiedirektør Hanna Ekeli bekrefter på e-post til Universitas at det regnes som fusk. VG har tidligere skrevet om at blant annet NTNU og Universitetet i Agder vurderer om det er behov for endringer i regelverket.

Mye av arbeidet man gjør på universitet, handler om å skrive tekster. Hva vil skje fremover når en robot kan skrive bedre enn studenter?

Vanskelig grense mellom juks og hjelp

Trygve Danielsen (33) og Alexander Hellstad (33) er begge andreårsstudenter på Institutt for informatikk på Universitas i Oslo (UiO). Danielsen studerer programmering og systemarkitektur, og Hellestad studerer robotikk og intelligente systemer. På spørsmålet om de har hørt om ChatGPT, svarer Danielsen raskt:

– Ja, men hvem har ikke hørt om ChatGPT på dette tidspunktet?

Han sitter selv og jobber med en oppgave og bruker programmet når Universitas går bort for å høre om de vet om det.

– Når jeg står fast med oppgaver benytter jeg meg ofte av den, sier Danielsen.

Man kan få et tilpasset svar fra ChatGPT, og det går raskere enn å google selv. I tillegg kan man stille den oppfølgings-spørsmål om noe er uklart. Chatboten kan blant annet argumentere, skrive koder, forbedre tekster og produsere tekster basert på instruksjoner.

Universitetet har ikke fortalt dem at chatboter er juks, ifølge dem. Likevel er de tydelige på hva de mener om det:

– Det er klart det er juks å bruke det på eksamen. Man får såpass mye hjelp at man ikke trenger å tenke noe særlig

selv, sier Hellstad.

Danielsen påpeker at man på en hjemmeeksamen kan levere en oppgave skrevet av en chatbot, uten å engang skjønne innholdet. Men de synes det kan være vanskelig å vite hvor grensa mellom juks og hjelp går. Konseptet er fortsatt er nytt, men begge forventer en diskusjon og svar på hvordan chatboter skal brukes i studiene og hva som vil være lov.

– Det må tas ordentlig stilling til på et eller annet tidspunkt. De chatbotene kommer sikkert til å bli inkludert mer i arbeidslivet og kommer til å bli bedre og bedre, sier Danielsen.

Uenighet om bruken

Det har ikke vært en så avansert og så tilgjengelig tjeneste som ChatGPT tidligere. Professor Morten Goodwin ved Universitetet i Agder sier til Universitas på telefonen at han er kritisk til at mange universiteter forbyr

bruken av chatboter. Goodwin er professor i kunstig intelligens og nestleder ved Centre for Artificial Intelligence Research. Selv oppfordrer han egne studenter til å bruke dem som hjelpemiddel.

– Chatboter vil bli en viktig del av et fremtidig arbeidsliv.

Det er litt som da man gikk fra skrivemaskin til å skrive i Word. Det er en helt ny måte å jobbe på

Morten Goodwin, professor ved Universitetet i Agder

DEID, SIER UIO-PROFESSOR:

ntastisk?

Blandede følelser: Studentene Stine H. K. Johansen (24) og Sofie Songe Kittelsen (22) er begge både nysgjerrige og redde for den nye chatboten.

Om ti år vil en biologistudent bruke chatbot som teknologi. Da må vi lære studentene å bruke det. Og spesielt lære bort styrkene og svakhetene, sier Goodwin.

Derimot er det ikke alle som tar chatbotene imot med åpne armer. Jan Tore Lønning er professor ved Institutt for informatikk på UiO, og er mer skeptisk til bruk av chatbot som hjelpemiddel. Han argumenterer for at chatboter kan føre til at studentene ikke vil lære nok selv.

– Om studentene erstatter eget arbeid med å bruke chatbot og tar snarveier, vil de ikke lære det de skal, sier Lønning.

Han vedgår at fremtidens programmere kanskje kan dra nytte av det, men at vi ikke er der ennå.

– ChatGPT er et kommersielt program som nå er midlertidig tilgjengelig. Det kan koste penger i fremtiden. Da vil noen vil ha tilgang og andre ikke. Man bør ikke satse altfor mye på ett sånt enkelt program, sier Lønning.

– Studentene må lære å gjøre eget arbeid. Roboter skal ikke erstatte eget arbeid, fortsetter Lønning.

Instituttet for informatikk på UiO har vanligvis bare skoleeksamener, men under

pandemien måtte de ha hjemmeeksamen. Lønning forteller at han ga chatboten spørsmålene fra en tidligere hjemmeeksamen. Boten ga gode svar på noen oppgaver, mens på andre svarte den helt feil.

Goodwin sammenlikner den nye chatboten med Word og ser på chatboter som et verktøy på lik linje med en kalkulator når man regner avansert matte.

– Det er litt som da man gikk fra skrivemaskin til å skrive i Word. Det er en helt ny måte å jobbe på.

Likevel er han i likhet med Lønning klar på at chatboten ikke vil ta over jobbene til studentene deres med det første.

– Den komme ikke til å komme med en ny Harry Potter eller Ringenes Herre-bok, avslutter Goodwin.

Black Mirror sesong 6?

Stine H. K. Johansen (24) og Sofie Songe Kittelsen (22) studerer begge bachelor i musikkvitenskap på UiO. Universitas møter dem i kantina hvor de sitter og jobber med en ny sang. Hadde låtskrivingen vært i forbindelse med eksamen, er de begge enige om at det ville vært juks å bruke chatbot.

– Det blir som å få noen andre til å skrive

for deg, bare at det er en maskin. Og det er jo creepy i seg selv, sier Kittelsen

Selv om ingen av dem har prøvd chatboten ennå, kunne de gjerne tenke seg å teste den ut.

– Hvis man har skrivesperre, kan man kanskje hente inspirasjon og bruke den som hjelp. Jeg har venner som har brukt den for å skrive sanger, sier Johansen.

Men hva skjer med kreative fag når roboter har lært seg å lage gode sanger?

– I kreative fag som låtskriving er det vanskelig å ha skoleeksamen hvor man sitter i et rom i noen timer og må tvinge fram kreativitet, sier Johansen.

Likevel er de ikke redde for at robotene vil ta over jobbene deres fremover.

– Roboter kan ikke formidle følelser på samme måte som mennesker. Ved å bruke roboter til å lage kunst, mister man et ledd av menneskelighet, fortsetter Johansen.

– Men hva med når roboten i fremtiden blir flink nok til å etterligne mennesker og følelser?

– Ah, det er sant. Jeg får hetta. Det blir jo kanskje som i Black Mirror, sier Kittelsen.

ChatGPT

- Chatbot som lar deg interagere med en form for kunstig intelligens (KI) kalt en stor språkmodell.
- Modellen kan produsere ny tekst ved å etterligne tekst den har sett i et veldig stort datasett med tekst fra Internett. ChatGPT bygger på en ny, stor og avansert modell kalt GPT 3 og har blitt spesialtilpasset for å gi svar som andre mennesker synes er nyttige.
- ChatGPT er laget av selskapet OpenAI. Selskapet har annonsert at de planlegger å komme med en ny forbedret versjon i løpet av året.

Dyre dommer for kunststudenter

Dyr fremtid: Jo Kristian Granli Kallset (27) studerer ved Prosjektskolen kunstscole. Han kan risikere å måtte punge ut med 10.000 kroner mer i semesteret for skolepenger.

Private skoler som ikke gir formell utdanning kan miste 10 prosent i statlig driftsstøtte etter forslag til lovendring fra Kunnskapsdepartementet.

Kunstkutt

tekst Freyja Eikrem Ims
foto Sindre Deschington

– Veldig mange er bekymret og prøver å finne løsninger. Noen må kanskje skaffe en ekstra jobb, eller ta flere skift for å kunne få råd til å kunne leve et verdig liv ved siden av studiene.

Det sier kunststudent Jo Kristian Granli Kallset (27). Han er en av mange studenter som kanskje må betale mer skolepenger. Kallset går første året på Prosjektskolen kunstscole, og er i tillegg medlem av skolens studentråd.

Han er tydelig på at studentene

i den private sektoren er stresst for mulig økning av skolepenger. Det var Klassekampen som først omtalte saken.

Må betale mer

Prosjektskolen er ikke alene om å kanskje bli kuttet i driftsstøtte. Også Strykejernet kunstscole, Oslo fotokunstscole og Kragerø kunstscole kan få mindre å rutte med. Regjeringen foreslår å endre privatskoleloven §6A-6 og forskrift til privatskoleloven kapittel 6A. Endringene vil minske potten på statstilskuddet til skoler som er

betale mer for å gå der.

Begrunnelsen er blant annet at kunstscolene ikke gir formell kompetanse, og at statlige ressurser i utdanningssektoren helst bør brukes opp mot opplæringsvirksomhet som gir formell kompetanse.

Stortingsrepresentant og representant i kulturkomiteén Tage Pettersen (H) er sterkt kritisk til forslaget:

«Her ser vi konsekvensene av regjeringens korstog mot friskoler. Mangfoldet blir redusert», skriver han i en mail til Universitas.

Studentene er usikre på om de i det hele tatt har råd til å gå her

Marianne Bredesen, lærer ved Prosjektskolen

godkjent etter privatskoleloven.

I det nye forslaget vil statstilskuddet bare dekke 65 prosent av tilskuddsgrunnlaget og tilsvarende kan skolene ta inntil 35 prosent av dette grunnlaget i skolepenger. Altså vil de som velger å studere ved de private kunstscolene måtte

Han frykter dette kan resultere i at det bare er de med god økonomi som kan kjøpe seg studie-plasser som dekker et behov det offentlige ikke fyller.

«Konkret for kunstfeltet tror jeg dette vil bety færre kunstnere og et mindre mangfold i feltet.»

Pettersen mener det er beklagelig.

«Selv om deler av kunstfeltet nå protesterer, så virker det som om ideologien trumfer de konkrete konsekvensene.»

I dag får de fire private kunstscolene dekket 75 prosent av tilskuddsgrunnlaget (kommunens faktiske utgift per elev) ved statstilskudd og kan ta inntil 25 prosent av dette grunnlaget i skolepenger.

Roper mot kutt

Forslaget har vært ute på høring siden begynnelsen av desember. Det eventuelle kuttet på 10 prosent har satt sinnene i kok hos flere av kunstscolenes studenter og ansatte.

Torsdag 19. januar ble det laget et opprop for å redde de private kunstscolene. Med ordlyden «VÆR MED Å REDDE KUNSTSKOLENE», ble underskriftskampanjen laget som et skrik om hjelp fra skolene som er dekket av privatskolelovens kapittel 6A.

Universitas ringte kunstlæreren bak oppropet, Marianne Bredesen ved Prosjektskolen kunst-

Nåværende pris per semester:

- » Strykejernet kunstscole: 23.000.
- » Prosjektskolen: 28.000.
- » Oslo fotokunstscole: 38.000.
- » Kragerø kunstscole: 26.000.

skole i Oslo.

– Jeg valgte å lage et opprop fordi jeg føler det er viktig at det kom et høringsinnspill fra billedkunstnerne, studentmassen og støttespillerne som er tilknyttet skolene, sier Bredesen.

I skrivende stund har underskriftskampanjen over 1000 underskrifter.

– Jeg ønsket å lage et opprop for å få med hele studentmassen og alle våre støttespillere til å være med på innspillet.

Frykter økte forskjeller

Kallset ved Prosjektskolen mener at det krever ekstra innsats og tid

En av mange: Jo Kristian Granli Kallset mener flere av hans medstudenter er bekymret, og flere prøver å finne ut av hvordan regnskapet skal gå opp hvis det blir økning i skolepenger.

fra studentene å studere kunstneriske fag. Dette gjør det vanskelig å jobbe mye ved siden av studiene.

– Med kunstutdanning hvor man bruker så mye tid utover kvelden på prosjekter og utstillinger, går det for flere direkte utover utdanningen.

– Hva betyr kutt i driftsstøtte for de private kunstskolenes fremtid?

– Jeg tror ikke dette egentlig handler om fremtiden til private kunstskoler, men fremtiden til det norske kunstfeltet.

Kallset frykter at det kommer til å prege studentene, som al-

lerede er en gruppe med stramt budsjett, hvis de attpåtil må betale enda mer i skolepenger.

– De som sliter mest i økonomisk nedgangstid, er jo studenter som til vanlig har lite å rutte med. Hvis de da skal få enda mindre å rutte med, i tillegg til økte priser på matvarer, og lånekassens renter som går opp, blir det alt i alt veldig mye.

Lærer ved Prosjektskolen Bredesen frykter også for de økonomiske konsekvensene forslaget kan få. Hun mener det er viktig å gjøre noe for å stoppe kutt i drifts-

støtten hos private kunstskoler, slik at kunst ikke blir et utdanningløp bare for de velbemidlede.

Hun mener at det i Norge er et ganske tilrettelagt system når det gjelder kunst og kultur, hvor man har mulighet for statsstøttede arbeidsstipender for kunstnere.

– Kommer økning av priser til å føre til at færre studenter søker?

– Ja, det er jo det vi er litt redde for at blir utfallet, sier Bredesen.

Hvis Regjeringen får gjennomslag, risikerer kunstskolene et kutt i støtte på hele 10 prosent. Dette fører til at studentene selv må

Jeg tror ikke dette egentlig handler om fremtiden til private kunstskoler, men fremtiden til det norske kunstfeltet

Jo Kristian Granli Kallset (27), student ved Prosjektskolen kunstskole

punge ut det skolene mister i statlig støtte.

Bredesen merker at studentene er urolige for å potensielt måtte betale 40.000 mer for å velge et kunstnerisk skoleløp.

– Studentene er usikre på om de i det hele tatt har råd til å gå her. Potensielt 40.000 mer å betale utgjør jo ganske mye, sier Bredesen.

Bredesen mener kunstscenen skal være et sted som gjenspeiler samfunnet i sin helhet, og da kan det ikke kun være de med rik familie som kan ta kunstutdanningen.

– I fremtiden skal de representere en samlet norsk kunstscene, og da er det viktig at alle skal stå likestilt, om de har minoritetsbakgrunn, en annerledes seksuell legning eller om de kommer fra dårligere økonomiske kår.

– Kunstscenen skal ikke representere en øvre middelklasse, men mangfoldet, avslutter Bredesen.

Trygghet i oppsparte penger

Rektor for Oslo Fotokunstskole Hanne Sophie Claussen kommer heller ikke til å stå på sidelinjen om kunststudentenes skolepenger øker:

– Jeg har informert studentene om at jeg ikke kommer til å øke skolepenger mer enn normal pristigning, hvis forslaget blir vedtatt. Det gjelder både de som søker nå, og de som går første klasse og skal gå ett år til, sier Claussen på telefon med Universitas.

– Vi kan ikke bare endre over natten, etter at studentene er lovet noe, legger Claussen til.

Etter pandemien følte Claussen på hvor vanskelig det var som privatskole uten ekstra støtte fra staten.

– Under korona merket jeg hvor viktig det var å ha en buffer, for vi fikk jo ikke en krone ekstra fra staten.

Claussen har etter dette passet på å alltid ha oppsparte midler i tilfelle noe lignende skulle skje.

– På den måten kan vi klare å drive skolen uten å øke prisen for studentene. Vi må jo selvfølgelig øke etterhvert hvis forslaget blir vedtatt, men da informeres studentene om det, og vet på forhånd hva de må forholde seg til.

Hun er usikker på hva fremtiden bringer for skolene.

Claussen tror at det kommer til å bli flere kutt i driftsstøtte hos de berørte skolene fremover. Nå ligger bestemmelsen som peker på hvor mye skolepenger staten dekker og hvor mye vi kan ta fra studentene, i lovverket. Nå skal den flyttes ut av lovverket og gjøres om til en forskriften, forteller Claussen.

Hun mener at denne endringen vil gjøre det lettere å endre driftsstøtten fremover.

– Det er nok ganske fintenkt fra politikernes side, avslutter Claussen.

– Nødvendig kutt

«Kunstskolene, og de andre skolene som er godkjent etter 6A i privatskoleloven, gir verdifulle tilbud til sine elever. Vi har forståelse for at kuttet, som har vært nødvendig på grunn av årets stramme budsjett, kan oppleves krevende for enkelte skoler.»

Det skriver statssekretær i Kunnskapsdepartementet Kjetil Vevele (Ap) til Universitas. Han er forelagt kritikken fra Tage Pettersen.

Vevele begrunner kuttet i at budsjettet er stramt, og at de heller vil prioritere utdanningløp som gir formell sluttkompetanse.

«Støttenivået til kapittel 6A-skolene er regelfestet, og forslag om endring vil derfor bli gjenstand for offentlig høring». Frist for høring er onsdag.

universitas@universitas.no

ANNSIKT

Jeg er kilden

notis: I desember begikk jeg tabben over alle tabber: Jeg sov meg til eksamen. Fire timer er i utgangspunktet knapt om man skal skrive noe fornuftig om den skotske opplysningstiden, og sover man bort de første to, gjenstår det tid til lite mer enn å føre opp kilder. Da kan det være fristende å ta en Jon Helgheim, Frp-politikern som etter å blitt konfrontert med en ytterst tvilsom påstand, svarte skråsikkert: «Jeg er kilden».

OG

STUDENTHUSET SO23 UTSATT PÅ UBESTEMT TID:

– Vi har nok vært

Designstoler: Et mekka for unge møbelytver med lysende musikkkarrierer.

I 2021 kjøpte SiO Oslos nye studenthus for 290 millioner kroner. Åpningen skulle etter planen skje denne høsten, men nå er den utsatt på ubestemt tid.

Studenthus

tekst Maria Anna Beatrice Christiansen
foto Synne Folstad Moen

St. Olavs gate 23 (SO23) har tidligere vært både kirke, samlingssted for punkere og jazzklubb. I 2021 kjøpte Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) bygget, med store planer om å bygge et splitter nytt studenthus med plass til 80.000 studenter, mange studentforeninger og all aktivitet de måtte ønske.

Etter planen skal huset blant annet inneholde en takterrasse, ser-

Akkurat nå ser det mest ut som et spøkelseshus

Stine Johannessen, styreleder i SiOs hovedstyre

veringssted, studentpub, pop-up galleri, kjøkken, verksted og leseplasser. Mulighetene og planene er mange, men huset trenger en betydelig renovering.

Nedslitt spøkelseshus

– Akkurat nå ser det mest ut som et spøkelseshus, men her skal det bli kjellerpub, sier Stine Johannessen, styreleder i SiOs hovedstyre.

Universitas er, i år som i fjor, på omvisning i det som en gang skal bli Oslos storstue for studenter. Siden Universitas var der sist, i oktober 2021, er det imidlertid gjort lite.

Bygget, plassert sentralt på Tullinløkka i sentrum, bærer fremdeles preg av at kjelleren tidligere var en punkerbar. Mørke og alternative kunstmaleri pryder veggene i den ellers grå kjelleren. Målet er å beholde så mye særpreg som mulig når det en gang blir åpent for studentene, men mye gjenstår.

– Vi var klar over at en del måtte gjøres allerede før vi kjøpte huset, så det var som forventet. Gulvet i kjelleren må senkes og det må byttes glass i de øverste vinduene, for å nevne noe.

Skulle stått klart til høsten

Da bygget kalt «Pilen» ble kjøpt i 2021, sa de at dørene kunne åpnes i 2023. Da Universitas besøkte bygget i fjor, sa hun det ikke ville skje før «tidligst 2024».

Men nå er byggestarten satt på vent, og det er uvisst når studentene kan entre sin nye storstue.

Johannessen begrunner det i at finansieringen av renovering er usikkert.

– Vi vet ikke når huset vil stå

ferdig. Estimater fra byggestart er halvannet år, så vi håper å få det klart sent i 2024 eller tidlig i 2025. Alt avhenger av når vi får fastsatt finansiering.

Bygget i SO23 har mange etasjer, kriker og kroker som skal fylles med ulik studentaktivitet. Hvis man bare får deler av finansieringen, må man se på minimumsløsninger og vurdere hva man skal renovere og åpne først, opplyser hun.

– Det er mest realistisk at fellesarealene i de to første etasjene og området ut mot gateplan blir renoverert først, men håpet er jo enda at vi kan renovere alt samtidig.

Ingen finansieringsavtale

SiO har driftskostnadene for bygget under kontroll. Sammen med

Handelshøyskolen BI, Kristiania og Oslomet har de signert intensjonsavtaler, altså at studiestedene skal bidra med driftstilskudd til studenthuset.

Målet er at næringslivet, Oslo kommune og staten skal stå for selve renoveringen av bygget. Staten har ifølge Johannessen ikke respondert noe særlig ennå, mens kommunen er med i styringsgrup-

pen til prosjektet, og virker positive til studenthuset. I budsjettet for 2022 bevilget kommunen 5 millioner til prosjektet.

I årets budsjett ble støtten fjernet, noe Johannessen syns er leit.

– De 5 millionene er ikke nok sikring for at vi kan begynne å bygge. Vi hadde håpet på mer i årets budsjett, noe vi ikke fikk. Vi er der-

Vi har nok vært veldig blåøyd med dette prosjektet

Stine Johannessen, styreleder i SiOs hovedstyre

t veldig blåøyd

Ei rønne: Så langt er ikke studenthuset all verden, men tenk så flott det blir om et par tiår!

for avhengig av mer i tilskudd, for å starte byggeprosessen, og vil fremover spesielt jobbe mot næringslivet, forklarer Johannessen.

Uforutsette hindringer

Nå har prosjektet fått en egen finansieringsgruppe, som sammen med Velferdstinget jobber målrettet mot kommunen, Staten og Tullinsamarbeidet. Gruppen har ikke fått noe gjennombrudd, men Johannessen forteller at det ventes at det vil komme noen resultater snart.

– Vi er en del av Tullinsamarbeidet som er et næringslivssamarbeid i området. Etter møtet med dem, har flere fra næringslivet vist interesse, hevder hun.

Til tross for at det var forventet åpning denne høsten og estimat for byggetid er på halvannet år, ble ikke finansieringsgruppen satt ned før nylig. Johannessen begrunner dette med at en har trodd at finansieringen ville løse seg mye raskere enn den gjorde.

– Vi har nok vært veldig blåøyd med dette prosjektet, og tenkt at finansieringen selvfølgelig vil løse seg. Men med pandemi og krig i

Europa, har det skjedd mye eksternt som har påvirket hvordan bedrifter og staten ser på økonomi.

På grunn av at SiO har kjøpt bygget og delvis skal stå for driften, har det hittil ikke vært aktuelt for samskipnaden å finansiere renoveringen. Om ikke finansieringspartnere dukker opp, skal SiO selv vurdere å finansiere renoveringen, ifølge Johannessen.

– Vi har ikke vurdert det ennå, fordi vi håper at prosjektet vil få finansiering etter planen. Likevel må vi anerkjenne at når vi har kjøpt dette bygget, så har vi et ansvar for å få det på plass, sier Johannessen.

Håper på godt samarbeid

Nå kan det likevel se lysere ut. Etter SiO og Tullinsamarbeidet sitt planleggingsmøte i starten av januar, virket næringslivet på Tullin positive til prosjektet. Det bekrefter Øystein Aurlien, daglig leder ved Tullinsamarbeidet til Universitas.

– Vi heier på prosjektet, og ser hvor viktig det er for studentene. Vi snakker varmt om studenthu-

set til næringslivet på Tullin, da vi håper at Oslo kan få et sentralt studenthus, slik som Kvarteret i Bergen og Samfundet i Trondheim.

Tullinsamarbeidet er et næringslivssamarbeid som jobber for å skape samarbeid i næringslivet på Tullin. Dermed kan de ikke direkte finansiere studenthuset, opplyser Aurlien.

De kan imidlertid koble næringslivet i området på studentene, for å skape felles løsninger. Ifølge Aurlien har det skjedd, og næringslivet har vist vilje overfor prosjektet.

– De har ikke snakket om finansiering ennå, men vi skal ha flere samtaler på Tullin fremover, sier Aurlien.

Trenger flere bidragsytere

Mansoor Hussain er byrådssekretær i byrådsavdelingen for næring og eierskap. Han forteller at byrådet er positiv til prosjektet.

– Vi er veldig glad for at vi kunne bevilge 5 millioner til prosjektet i budsjettet for 2022. Dette er jo et kostbart prosjekt, som vi som

vertskommune ønsker å bidra til å støtte, da det er et godt tilbud til studentene, forteller Hussain på telefon til Universitas.

Hussain forstår at det kan virke som en underlig prioritering at kommunen ikke bevilget mer av pengepotten i årets budsjett, når de er medlem av styringsgruppen

På gjentatte spørsmål fra Universitas om ikke prosjektet var viktig nok for å bli prioritert, svarer Hussain at budsjettet er stramt, og at det må prioriteres. Han kan heller ikke love noe om når eller hvor mye kommunen vil bidra med i fremtiden.

– 5 millioner når ikke til hele

Vi er en av få som har bevilget midler til prosjektet

Mansoor Hussain (23), byrådssekretær for næring og eierskap

og er positiv til prosjektet. Han begrunner det med at de hadde et stramt budsjett der de måtte kutte nesten en milliard på grunn av endring i grunnrenteskatten. Da virket andre prosjekter viktigere.

– I år måtte vi prioritere mellom mange gode tiltak, og valgte derfor heller å bevilge midler til å styrke det psykiske helsetilbudet til studenter.

renovasjonen av studenthuset, men disse midlene er en viktig del av det store spleiselaget. Vi er en av få som har bevilget penger til prosjektet, så SiO må finne flere bidragsytere slik at prosjektet blir bærekraftig, avslutter han.

universitas@universitas.no

Et Norge med flere (private) universiteter

Ikke lenger alene: Universitetet i Oslo var i over 100 år det eneste universitetet. Nå er det 10 universiteter og flere kan det bli.

Ekspertutvalg foreslår at det skal bli lettere å bli universitet, og Norge ligger an til å få sitt første private universitet. Lars Gule etterspør en diskusjon om vi trenger flere universiteter i det hele tatt.

Universitetspolitikk

tekst Magnus Grundstad
foto Matilde Solsvik og Aurora Ytreberg Meløe

Siden Kvalitetsreformen i 2004 har flere høyskoler blitt universiteter, men ikke uten spørsmål. Det har lenge blitt debattert om et ønske om å bli universitet er et statusjag hvor mer teori og akademia vil gå på bekostning av yrkesrettede fagretninger, eller om det gir større frihet til å opprette utdanninger, og at det er attraktivt i et internasjonalt fagmiljø.

Flere universiteter er kommet til siden 2004, og nå kan kanskje flere høyskoler snart flagge seg som universiteter – i alle fall om Akkrediteringsutvalgets rapport vedtas.

Tidligere i januar leverte Ingvild

Marheim Larsen, leder av utvalget, rapporten som skulle se på kravene for å bli universitet til høyere utdannings- og forskningsminister Ola Borten Moe (Sp). Blant kriteriene som foreslås er:

- Det tidligere kravet om fire doktorgradsprogrammer skal erstattes med krav om at «deler av den faglige virksomhet er dekket av doktorgradsombudsinstansjonen tilbyr».
- Institusjonen må i gjennomsnitt ha uteksaminert minst 15 kandidater per år over en treårsperiode.
- Nokut bør ha endelig myndighet til å behandle og bedømme en institusjons søknad, i stedet for at det går fra Nokut til Kunnskapsdepartementet.
- Mye ligger dermed til rette for at det kan bli enklere å bli universitet.

NOKUT-universiteter

– Jeg er ikke så bekymret for at det blir flere universiteter.

Det sier Jan Messel, forsker ved Senter for profesjonsstudier på Oslomet. Han har lenge engasjert seg i universitets- og høyere utdanningspolitikk i Norge. Han mener det er kriteriene for å bli universitet og selve finansieringssystemet for høyere utdanningsinstitusjoner som er problematisk.

– Det målbare er lettest å måle.

Kvantitativt: Jan Messel bekymrer seg mer for hvordan kriteriene utformes enn antall universiteter.

Akkrediteringsutvalget

- + Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (Nokut) som har myndighet til å vurdere kvalitet på utdanning hos institusjoner i Norge.
- + En søknad om å bli universitet sendes først til NOKUT, som vurderer søknad opp mot et sett kriterier, før søknaden sendes videre til Kunnskapsdepartementet (KD).
- + Utvalget fikk i oppdrag å se på hvilke kriterier som er nødvendige, hvilke som bør endres og hvordan de bør endres i dagens lovverk.
- + Fra 2004 til 2022 har Norge gått fra 4 til 10 universiteter, fra 6 til 9 vitenskapelige høyskoler, fra 26 til 5 statlige høyskoler og fra 17 til 12 private høyskoler.

Kilde: Akkrediteringsutvalget

Å måle alle på like vilkår, fører til at vi begrenser en nødvendig differensiering. Finansieringssystemet premierer likhet.

Gjennomføringen av «Kvalitetsreformen» i 2004 var ifølge Messel medvirkende til dette. Da kriteriene for å bli universitet ble etablert, var det de kvantitative og målbare kriteriene som ble valgt. Dette gikk på bekostning av kvalitative som funksjoner knyttet til samfunns-

kritikk, dannelse og høy kvalitet på studier og forskning.

– Dette førte til at utdanningenes egenart ble svekket i veien mot universitetsstatus og at vi i dag har noe som på et vis kan kalles «Nokut-universiteter», hevder Messel.

Kristin Vinje, direktør i NOKUT, er fornøyd med utvalgets arbeid.

– At kravene for å bli universitet ses på med nye øyne, er bra, for det har skjedd mye i universitetssektoren de siste årene.

– Blir det lettere å bli universitet med de foreslåtte endringene?

– Det er vanskelig for meg å si,

men ekspertgruppen foreslår noen endringer som kan gjøre det noe enklere for institusjonene.

I et intervju med Khrono, trekker Vinje frem at hun ønsker at flere institusjoner skal få muligheten til å etablere studieprogrammer selv, såkalt selvakkreditering. I dag må man være universitet for å kunne gjøre dette. Vinje tror ikke flere universiteter vil føre til et frislipp av etablering av nye studieprogrammer.

– Vi fører jevnlig tilsyn med institusjonene for å sørge for at institusjonene sikrer og videreutvikler kvaliteten. Møter de ikke kravene

for å være universitet, kan de miste statusen sin. Ønsker man helt nye studieprogrammer, koster det både tid og penger, sier hun.

Private universiteter?

Det er flere institusjoner i dag som åpent sier de ønsker å bli universitet. Kan vi for første gang få private universiteter?

Bård Mæland er rektor ved VID Vitenskapelige høyskole, en privat institusjon som i lengre tid har ytret ønske om å bli universitet.

– Blant annet fordi det er lettere å kommunisere utad hvis vi får kalle oss universitet, særlig med utenlandske institusjoner, som oppfatter oss som et universitet.

Han peker på at universitetsstatusen gir dem muligheten til selvakkreditering, heller enn lang behandlingstid hos Nokut som høyskole.

Mæland tror ikke folk kommer til å reagere på at Norge kan få private universiteter.

– De største og beste universitetene utenlands er jo i mange land ofte private. Det er nesten rart vi ikke har fått det enda i Norge, mener han.

Venstresiden i norsk politikk har vært skeptiske til private, kommersielle løsninger i velferdssektoren. Lise Selnes, Arbeiderpartiets talsperson for høyere utdanning og forskning, skriver til Universitas at de derimot ikke har noe mot at dagens eksisterende private høyskoler blir universiteter.

«Vi ønsker ikke at høyere utdanning skal kommersialiseres ytterligere i Norge. Samtidig er det etablert gode private høyskoler i Norge, og at de ønsker å kvalifisere seg til å bli universitet, ser vi som naturlig», skriver hun.

Universitet med praksisnære utdanninger?

Kristiania har også flagget et ønske om å bli et universitet. Rektor ved skolen Trine Meza er derfor positiv til flere av de foreslåtte endringene i rapporten, ved at de blant annet gir fleksibilitet.

Kristiania kommer derimot ikke til å søke om å bli universitet med det første.

– Vi startet opp med doktorgradsprogrammer i fjor, og vil uteksaminere første kull 2024/2025, så det vil fortsatt ta noen år før vi kan søke om å bli universitet.

De har lenge profilert seg på å jobbe tett med bransjene studentene skal arbeide i etter studiene, og at utdanningene er praksisnære. Meza tror ikke denne fagprofilen svekkes om Kristiania blir Universitetet Kristiania.

– Vi fjerner oss ikke fra arbeidslivet fordi vi blir universitet. Det trenger ikke være en motsetning mellom praksisnære utdanninger og det å drive akademisk arbeid på høyt nivå, mener Meza, og legger til at hun ikke tror det blir en stor debatt om private universiteter i Norge.

Illusjonsmakeri

En som derimot har ytret skepsis til flere universiteter, er Lars Gule, tidligere førsteamanuensis ved Osloomet. Han er heller ikke så bekymret for muligheten for etablering av private universiteter som følge av utvalgets forslag.

– Jeg var fra før av bekymret over hvor enkelt det er å bli univer-

sitet i dag uten at ressurser følger med. Stemmer det at utvalget foreslår mulige lettelser på krav, hjelper det ikke, sier Gule.

Han ønsker seg en overordnet debatt om vi i det hele tatt trenger flere universiteter.

– Da må vi også stille oss spørsmålet om hva et universitet er og skal være. Hva er hensikten med universitetene og med høyere utdanning? Hvor mange master- og doktorgrader trenger vi – og innenfor hvilke områder?

Gule synes det er synd at dagens universitetspolitikk er på vei bort fra den desentraliserte høyskole-

strukturen.

– Hva vil skje når flere ønsker å bli universiteter? Jo, man må slå seg sammen. Det fører til at vi først får flercampusuniversiteter. Det er en felle.

– Når pengene kniper, må man enten legge ned i distriktene eller drive med osthøvelkutt som ødelegger for læring og forskningsarbeid. Det er illusjonsmakeri å tro at dette går bra. Hvis Ola Borten Moe sier noe annet, så bløffer han, eller så vet han ikke hva som skjer.

universitas@universitas.no

Privat er best: Bård Mæland peker på at de beste universitetene i de fleste land er private.

Tommel opp: Kristin Vinje sier NOKUT ser det som positivt at flere institusjoner får muligheten til selvakkreditering

Privat universitet? Trine Meza ønsker å lede HK til universitetsstatus. Hun mener private universiteter er uproblematisk.

Oppgitt: Lars Gule er skeptisk til flere universiteter: – Det er illusjonsmakeri å tro at dette går bra. Han savner en overordnet debatt om hva universitet er og skal være i norsk akademia i dag.

SILOEN PÅ GRUNERLØKKA SKAL OPPGRADERES: Beboerne må flytte ut

Hjemme: I siloens 15. etasje våkner Jakob (25) til sola hver morgen. Selv om han har forståelse for at SiO må rehabilitere studenthuset, er dette noe han kommer til å savne.

Beboerne flyttes ut i puljer når studenthuset på Grunerløkka skal rehabiliteres. Jakob (25) er misfornøyd med håndteringen.

Extreme makeover

tekst Åsne Hansteen
foto Sindre Deschington

– Det startet med at vi plutselig fikk en mail om at de skulle rehabilitere siloen, og at vi måtte flytte ut i puljer.

Jakob Jensen Høiberg Lerheim (25), som studerer master i musikkvitenskap ved UiO, er én av mange studenter som bor i de om lag 230 hyblene og leilighetene i siloen, også kalt Grunerløkka studenthus. 17. januar fikk han og de andre beboerne en mail om at hele bygget skal rehabiliteres i puljer. Lerheim, som bor i 15. etasje, er i den første puljen som må flytte fra og med 30. juni 2023. Rehabiliteringen av hver pulje varer et halvt år, før neste pulje må flytte 31. desember 2023, før den siste skal ut 30. juni 2024.

Etterspør informasjon

Det er 20 år siden studenthuset på Grunerløkka ble pusset opp sist. Ifølge SiO sine nettsider skal oppgraderingen gi «tidsriktige» boliger med blant annet nytt kjøk-

ken, bedre oppbevaring, kildesortering, oppvaskmaskin, lyse farger og bedre belysning.

Selv om studenthusbeboeren ikke vil snakke på vegne av andre enn seg selv, hevder han at andre også har reagert på situasjonen.

– Det skjedde veldig plutselig og ut av det blå. Ideelt sett kunne de ha sagt ifra tidligere, sier han om SiO.

Studenten stiller seg også kritisk til SiOs behandling av dem som blir boende i de andre etasjene under rehabiliteringen.

– Hva skjer med dem? Vil de få redusert husleie mens det pågår, eller må de leve med bråket?

Masterstudenten sier han verken vet eller har fått særlig mye informasjon om hvilke rettigheter beboerne har utover kontrakten de har med SiO.

– Gjennom ettårskontrakter kan de jo bare si at her får ikke dere fornyet kontrakten. Det står også i kontrakten at hvis det skal pusses opp eller ordnes, så må vi finne oss i å flytte et annet sted.

– Kynisk timing

Lerheim mener likevel at det er fint at SiO pusser opp, og at det er viktig å sørge for at studenthuset fortsetter å være et bra sted å bo, også de neste 20 årene.

– Men det er en ekstremt dårlig og det jeg vil påstå en nesten kynisk timing på dette, med post-Covid, strømkrise og leilighetsmangel for studenter.

Med strøm inkludert i leia, peker også Lerheim på dette som et ytterligere økonomisk problem som kan oppstå under signeringsen av en ny leiekontrakt.

– Jeg synes det er en veldig kjip situasjon, men jeg føler også at SiO har det på sitt rene.

Han har fortsatt ikke bestemt seg for hva han skal gjøre med

ver studenten i musikkvitenskap et hektisk kommende halvår.

– I mitt tilfelle skal jeg skrive masteroppgave dette semesteret. Lerheim håpet også på å kunne bo her ut studietiden sin, mens han tar PPU etter masterutdanningen.

Kjenn din rett

Jussbuss er et studentdrevet retts- hjelptiltak som gir gratis retts- hjelp i enkeltsaker, blant annet i husleiesaker. Uten å ta stilling til denne saken konkret, sier de på telefon at det i hovedsak er tre måter å avslutte et leieforhold på. Det kan enten være i form av en avtale, eliminering av kontrakten eller oppsigelse. Jussbuss viser til den enkelte leieavtale og husleieloven, som regulerer plikter i forholdet

med nevneverdige ulemper for leietaker eller som medfører reduksjon av boligens verdi for leietaker, uten leietakers samtykke, som for eksempel støy. Leietaker skal alltid ha beskjed, som regel tre måneder i forveien.

– Detaljer ikke på plass

«Det er ca. 20 år siden Grunerløkka studenthus ble rehabilitert, og bygget trenger nå en oppgradering», skriver boligdirektør i SiO Gunn Kirsti Løkka til Universitas.

Fra 1. juni vil 160 boliger stå klare på Enerhaugen. Oppussingen vil dermed i liten grad påvirke ventelistetall, opplyser Løkka.

Løkka har forståelse for at det er ubeleilig for studentene å måtte flytte, men understreker at studentene vil kunne bo der frem til slutten av juni, og at de er garantert å få et tilbud om en annen studentbolig hos Samskipnaden.

På spørsmål om reduksjon i husleie som følge av redusert månedsleie, skriver hun at målet er å gjøre dette så skånsomt som mulig for studentene, slik at det ikke blir grunnlag for husleiereduksjon. Endelig plan for arbeid som forårsaker støy er ikke klar. Løkka ber studentene henvende seg til kundeservice for å få tilgjengelig informasjon, og understreker at detaljene foreløpig ikke er på plass.

Det er en ekstremt dårlig og det jeg vil påstå en nesten kynisk timing på dette, med post-covid, strømkrise og leilighetsmangel for studenter

Jakob Jensen Høiberg Lerheim (25), masterstudent i musikkvitenskap ved UiO

situasjonen fremover, men har allerede begynt å kvitte seg med enkelte ting. Selv om et halvt år kan virke lenge for noen, beskri-

mellom leier og utleier av boliger.

Utleieren kan foreta endringer også med leietakere boende i bygget, men kan ikke foreta endringer

Politi på campus truer Hellas' akademiske frihet

UNIVERSITAS
REISER

Trusler og politivold har vært en del av studiehverdagen til greske studenter de siste årene. Universitas tar turen til Athen for å møte de som har kjent frykten på kroppen.

Akademisk frihet

tekst Eline Ruud Kristiansen
foto Matilde Sunde Solsvik

Stille etter stormen: Athens universitet for økonomi og business har vært åsted for hissig sammenstøt mellom studenter og politi de siste årene.

Turbulent studiehverdag: Agni Displacheili (21) og Despoina Panagiotlari (21) hadde ikke sett for seg at studiene innenfor markedsføring skulle være så voldelige. Bak dem på stolene står det skrevet 1312 eller ACAB, som står for «All Cops Are Bastards».

Politi på campus i Hellas

- Hellas var et diktatur fra 1967-1974. Spesialtrente politistyrker var plassert på universiteter for å kontrollere studentene.
- 17. november 1973 ble flere titalls drept av politiet under en demonstrasjon på det Polytekniske universitetet i Athen.
- Som følge ble det innført en lov som gjorde at greske universiteter ble et fristed fra politi.
- Fra 2011 var loven opphevet, men i 2017 ble den gjeninnført.
- I 2019 opphevet regjeringen loven igjen, og tusener av politi ble plassert rundt på mange av landets universiteter.
- I 2021 ble en styrke på 1000 spesialtrente politimenn (OPPI) plassert på fire av landets viktigste universiteter i Athen og Thessaloniki. Store demonstrasjoner har funnet sted i begge byene.
- I slutten av 2022 ble politiet i teorien fjernet fra campusene, men i praksis er mange fortsatt til stede utenfor byggene.
- Kyriakos Mitsotakis er sittende statsminister for det neoliberale partiet Nytt Demokrati, som har stått bak lovene.
- April 2023 avholdes stortingsvalg i Hellas.

Kilder: snl.no, DW.com, ekhatimerini.com

– Det er en krigssone, forteller Panagiotlari.

Vi står foran Athens universitet for økonomi og business (AEUB). Den sterile fasaden gir ingen hint om brutaliteten som har funnet sted innenfor veggene. De to studievenninnene leter etter ord som kan beskrive det de har opplevd.

– Vi har flere ganger vært inne-stengt i klasserommene for å være trygge, fortsetter hun.

For Despoina Panagiotlari (21) og Agni Displacheili (21) har konflikt på campus vært normalen gjennom sine 3,5 år som studenter.

– Men vi ble vant til det, så til slutt spilte vi bare kort mens vi ventet til det var over, forklarer Displacheili.

Traumer fra 1973

Over førti år tilbake i tid hendte masakren som legger bakteppet for dagens drama. Den 17. november 1973 angrep politiet studenter på det Polytekniske universitet som protesterte mot datidens militærdiktatur. Tallet på omkomne er anslått å være 23.

Etter diktaturets fall innførte den nye demokratiske regjeringen en lov som

tilsa at universitetene skulle være en politifri sone. Men i 2019 ga den nyinnsette statsministeren Kyriakos Mitsotakis politiet rett til å være på campus igjen.

Ifølge den greske grunnloven bryter dette både med den akademiske friheten og universitetenes autonomi. Mitsotakis har sagt til regjeringen at han ikke ønsker politi på campus, men at det er nødvendig for å bli kvitt ekstremistene som styrer universitetene.

Displacheili og Panagiotlari bekrefter at situasjonen var alvorlig før politiet ble innsatt.

– Vi hadde mange hendelser med voldelige sammenstøt mellom anarkister som angrep lærere og medelever her på campus. Men, i praksis har enda flere uskyldige studenter blitt angrepet etter at politiet kom, forteller Panagiotlari.

– Jeg føler meg enda reddere nå, sier Displacheili og legger til: – Våpen hører ikke til på universitetet.

I desember 2022 ble den nye loven trukket tilbake.

– Men det står alltid en politimann på baksiden av bygget, klar til å bryte inn. I praksis gjelder politiloven fortsatt, forklarer Panagiotlari.

Athens mest voldelige campus

– Dere må se kjelleren, sier de to studentene og guider oss ned trappene.

Alt av vegger og møbler er nedtagget med politiske budskap. Flere vindusglass er knust og dekket med gitter. Dette er restene etter okkupasjoner av bygningen fra ekstremistiske studentorganisasjoner.

– Det er ingen vits i å ta alt vekk, de vet det kommer opp igjen, sier Displacheili.

Av alle de athenske universitetene, er det AEUB som har opplevd flest voldelige episoder. Med sin sentrale plassering, kun 100 meter unna det Polytekniske universitetet, er stedet spesielt utsatt. I oktober 2020 ble rektoren tatt som gissel av anarkister, og senere har det skjedd okkupasjoner og angrep på både lærere og medelever.

– En gang kastet en student et brannslukningsapparat etter de jeg sto sammen med. Jeg var heldig, men det traff venninna mi så hun brakk nesa, sier Panagiotlari.

Politiet har ofte brukt tåregass og kjemikalier.

– Det virker som at politiet hisser ekstremistene enda mer opp, som igjen hisser opp politiet. Det blir en ond sirkel som ender opp med å skade oss utenfor, sier Displacheili.

Selv tilhører de ikke noen politiske organisasjoner, de unngår bevisst å engasjere seg politisk.

– Det frister ikke når du ser hver dag hvor farlig det kan være å være politisk aktiv, sier Panagiotlari.

Politoloven handlet aldri om beskyttelse, men om business. Regjeringen prøver å kontrollere radikale ideer på campus

Dimitris Partalis (19), sosiologistudent ved Panteionuniversitetet

En neglisjert generasjon

De to unge studentene håper likevel at det politiske engasjementet på universitetene kan få politikerne til å lytte.

– Regjeringen har skuffet oss. Med utdanning, med helsesystemet, med alt. Politistyrkene er bare en liten del av det hele. I stedet for å forbedre utdanningen vår, ansetter de heller mer politi, sier Panagiotlari.

Begge håper på å forlate Hellas etter studiene.

– De skylder på oss unge for alt som er galt, men det er de tidligere generasjonenes feil. De fleste unge vil si at de ønsker å dra til utlandet for å jobbe, vi har ingen fremtid her, avslutter Panagiotlari.

Politisk aktivitet på Panteion

Sør for sentrum ligger Panteionuniversitetet for samfunnsvitenskap.

– Panteion er et mer fredelig universitet, forklarer Dimitris Partalis (19). Han har tatt en pause fra eksamenslesingen i psykologi for å møte oss.

Vi sitter på universitetets uteareal, hvor bord og benker er organisert etter de ulike foreningene. Studentene bruker pausene mellom forelesninger og lesing til ivrige diskusjoner på tvers av ideologier. Midt i diskusjonene vandrer løskatter ubekymret

Kollektivt traume: Utenfor det Polytekniske universitetet i Athen står metallporten til minne om den skjebnesvangre novemberdagen i 1973.

Alternative våpen: Brannslukningsapparater har vært populære i sammenstøtene mellom elever og politi på AUEB.

rundt, som en del av studentfellesskapet.

– Jeg liker det politiske mangfoldet, sier Partalis. Han er selv medlem i en av universitetets mange kommunistforeninger.

Ulikt AUEB, er de fleste studentene på Panteion politisk aktive. Det finnes knapt en vegg, en benk eller et bord som ikke er dekket av en plakat, eller tagging med politisk budskap. Og til forskjell fra AUEB, har studentene her sett lite til politiet.

– AUEB har en uheldig plassering med å ligge sentralt. Regjeringen antok at vi på Panteion ikke utgjorde en stor nok trussel,

sier han.

Av alle de greske universitetene, er det Thessaloniki, Hellas sin nest største by som har fått gjennomgå verst av politistyrker og sammenstøt. Partalis forklarer dette med campusenes geografiske beliggenheter.

– Mens universitetene i Athen er plassert med stor avstand, er de thessalonikiske universitetene alle i sentrum. Jeg tror det er vanskeligere for oss studenter å organisere store demonstrasjoner når vi har så store avstander.

Partalis mener kapitalisme er bakgrun-

nen for regjeringens nye lover, ettersom universiteter får støtte fra private sponsorer som regjeringen vil beskytte interessene til.

– Politiloven handlet aldri om beskyttelse, men om business. Regjeringen prøver å kontrollere radikale ideer på campus.

Han er glad Panteion ikke har vært preget av politiloven.

– Det hadde føltes som å leve under diktaturet igjen. Økt investering i politistyrker er et typisk steg mot autoritarisme, avslutter han.

Revolusjonært håp: Kommunisten Dimitris Partalis (19) frykter en autoritær fremmarsj i den greske politikken.

Turistene ser sjeldent hva Hellas er blitt til i nåtiden. Alt som fremstilles er et idyllisk postkortbilde, men vi er ikke et gresk Disneyland

Avsperret: Sentrum av Exarchia er stengt av staten for å unngå demonstrasjoner med bølgeblikk.

Evgenia Mavridi (22), antropologistudent ved Panteionuniversitetet

Pandemi og politi

I 2020 fikk regjeringens pandemigrep grekerne ut i gatene for å demonstrere. Mens helsearbeidere arbeidet overtid uten ekstra lønn, bestemte regjeringen seg for å ansette flere politistyrker. Samme år brukte Hellas høyest prosent av BNP på politistyrker av alle landene i Europa. Samtidig er investeringene i helsesystemet og utdanning blant Europas laveste. Under landets portforbud ble tusener av politi plassert rundt for å passe på at innbyggerne overholdt reglene. Demonstrasjoner ble forbudt.

– Alt var en strategi for å få oss til å tie, mener antropologistudenten Evgenia Mavridi (22). Hun møter oss på baksiden av Panteion, hvor de ulike foreningene har sine tilholdssteder. I 2019 startet hun og fjorten medstudenter en anarkistforening, som holder ukentlige møter i en liten bunkers.

– Da det ble åpnet for å kunne demonstrere igjen, måtte man be om tillatelse, og det fantes mange

Selv da helsearbeidere krevde bedre arbeidsforhold under koronaen ble de tåregasset

Evgenia Mavridi (22), antropologistudent ved Panteionuniversitetet

teite regler, som at protester kun var lov på fortauene osv.

Nå som alle koronarestriksjoner er opphevet, er de greske studentene aktive med å arrangere store demonstrasjoner flere ganger i uken. Mavridi deltar i mange, men politiets økende brutalitet bekymrer henne.

– Selv før vi rekker å samle oss, står politiet klar til å angripe oss.

Jeg har vært heldig, men mange av vennene mine har blitt tåregasset. Politiet nøler ikke, selv ikke under fredelige protester, forklarer hun.

Politidrap og årlige protester

I tillegg til den årlige 17. novembermarkeringen, har det skjedd flere alvorlige hendelser som får unge grekere til å demonstrere i gatene. 5. desember 2008 ble 15-årige Alexandros Grigoropoulos skutt av en politimann. 21. september 2018 ble LGBT+-aktivisten og dragartisten Zak Kostopoulos brutalt myrdet av to sivile og fire politimenn. Alle politimennene er nå frikjente.

– Vanligvis er politivold rettet mot minoriteter, men i Hellas er ingen trygge. Selv da helsearbeidere krevde bedre arbeidsforhold under koronaen, ble de tåregasset, sier Mavridi.

En venninne av Mavridi, som ønsker å være anonym, innrømmer at hun synes synd på politiet.

– De holdes fanget som dyr, uten kontakt med virkeligheten.

Og da er det ikke rart de blir så voldelige. Men det er ingen unnskyldning, legger venninnen til.

Mavridi opplever å bli stigmatisert som politisk aktiv gjennom de harde nedslagene på protestene. Med politiloven har hun og anarkistforeningen fått mer å kjempe for.

– Regjeringens retorikk er at «vi bør gjøre universitetene mer europeiske, og alle de andre har politi på campus». Hva er «europeisk» med den volden vi har sett hittil?

Valg og informasjonskrig

Selv om politiet ble fjernet fra campusene før jul, tror Mavridi dette var en strategisk avgjørelse.

– Politikerne vil kun ha studentene på sin side før valget i april. Det skjer en informasjonskrig, sier hun.

Mavridi er som de fleste grekere skeptisk til det som vises på nyhetene. Ifølge Reportere uten grenser (RSF) kommer de greske

mediene dårlig ut på pressefrihet og sikkerhet. Med en 108. plass på 2022-kåringen har landet falt hele 43 plasser siden 2020. Dette er det laveste blant EU-landene. Årsakene forklares med en økt kontroll rundt det som skrives om flyktningkrisen, covid-19 og ikke minst politivolden.

– Drapene forklares alltid med at politiet følte seg truet. Men når man ser videoopptak eller hører på vitner, er det sjeldent sannheten. Politiet stilles ofte i et godt lys, forklarer Mavridi.

Det er bekreftet av RSF at de største mediehusene eies av et fåtall individer, hvorav flere har viktige roller innenfor både business og politikken.

– Ekte pressefrihet finnes ikke, systemet er korrupt. Det er utrolig at dette skjer i et europeisk land, sier Mavridi.

Kampen om Exarchia

Like ved det Polytekniske universitetet ligger Exarchia, en bydel

Protest på trykk: Politiske plakater på campus på Panteionuniversitetet i Athen.

som har spilt en viktig rolle i dagens aktivisme. Det er her både Grigoropoulos og Kostopoulos ble drept, og det er her mange av de største husokkupasjonene og demonstrasjonene har funnet sted. Mavridi guider oss gjennom de nedtaggede gatene.

– Ikke ta bilder nå. Hold dere nær meg.

Med lav stemme tar Mavridi oss ut på en åpen plass som ved første øyekast ligner hvilken som helst europeisk storby. Men på hvert hjørne står fem-seks politimenn klare med skuddsikker vest, skjold og hjelm. Plassens sentrum er umulig å se gjennom alle plattene i bølgeblikk som er satt opp som en mur rundt midten.

I 2017 ble det avgjort at plassen skulle stenges for å begynne byggingen av en ny metrostasjon. Mavridi er tvilsom til planene.

– Jeg tror ikke det er noe annet enn et politisk spill for å holde demonstrantene i sjakk og for å ha en unnskyldning for å plassere

politi her.

Politimennene gransker oss mens vi tar en runde rundt plassen. Hele døgnet vokter de området som de siste fem årene har stått tomt. Bak bygningene rager Akropolis, selve symbolet på den greske antikken og demokratiets fødsel.

– Hvor ironisk er det ikke at Athen kalles «demokratiets vugge»? Turistene ser sjeldent hva Hellas er blitt til i nåtiden. Alt som fremstilles er et idyllisk postkortbilde, men vi er ikke et gresk Disneyland, sier Mavridi og avslutter:

– Ikke dra til Akropolis, dra til Exarchia. Dette er Hellas i et nøtteskall!

universitas@universitas.no

Ung anarkist: Evgenia Mavridi (22) er lei av den politiske situasjonen i landet, og håper på å ta masteren i utlandet.

DEBATT

debattredaktør: Tord Magnus Håland Dyrkorn

tord.dyrkorn@gmail.com

404 56 561

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

The sky's the limit, NHH

I siste utgave av Norges Handelshøyskoles (NHH) studentavis K7 Bulletin, kan man nå lese at den Bergensbaserte økonomihøyskolen vurderer endringer i bachelorprogrammet sitt. Attpåtil for første gang på 40 år! Klart økonomiskribentene i K7 Bulletin må ut og dekke den saken. De rapporterer om en uant fornyingstrang hos skolens ledelse. Den nye bachelorlinjen skal dekke et punkt i skolens interne strategi om at de ønsker et studieløp på bachelornivå innenfor teknologi og bærekraft.

– Da har vi to muligheter: å lage et nytt bachelorprogram ved siden av eksisterende program eller å revidere det eksisterende bachelorløpet, lar prorektor Stig Tenold seg sitere med.

Entusiasmen er til å ta og føle på. Fremtiden har kommet til NHH! Neste år skal de vurdere å la kvinner forelese ved skolen, og i 2025 oppretter de egne klasser for studenter som ikke spiller lacrosse. Mener du NHH er for fremtidsrettet? Kjør debatt!

Babes 'n burgers

Making headlines in Volda for tiden, er åpningen av bygdas helt egne Burger King. Som seg hør og bør har studentavisen i Volda *Peikestokken* rykket ut; av slikt blir det klikkvinnere tett på folk og bygdeliv. I saken «Burgerkongen av skuffelse» kan man lese tre skuffede studenters tanker etter den «anti-klimatiske» (sic) åpningen. Det viste seg nemlig at burgerkjeden hadde teknisk trøbbel på åpningsdagen. Det ble tatt dårlig imot. Mens én student omtalte det som hans verste mareritt, hadde heldigvis en annen løsningen: kebab fra «Marias». Men hvorfor nøye seg med én forbrukersak, når man kan kjøre to? Denne avisen er full av tidsvitneskildringer fra den gangen verden kom til Søre Sunnmøre. Lenger inne

i *Peikestokken* kommer avisens høydepunkt: I saken «5 på BK» får vi lese ikke fem, men hele fire (eller syv, alt etter hvordan du teller) perspektiver på den flammegrillede forlystelsen. Med spørsmål som «hvorfør valgte du å spise på Burger King i dag?», «hvordan ville du gjennomført en date på Burger King?» og «hva er det neste Volda trenger?», har redaksjonen klart å lure litt sjarm inn i alvoret også. Det er nok derfor den har fått en hel dobbelside. Men vi får vel bringe debatten om fast food i Volda ned til den navlebeskuende Oslo-gryta. La meg stille deg, kjære leser, spørsmål nummer to fra saken «5 på BK»: Har du et kjendis-crush, eller en kjendis du synes er kul (jeg tuller ikke)? Kjør debatt!

Ukas tvitringer:

Donnan @donnanere
nøtteallergikere har victim complex ærli

True. Og hvis det ikke er dramatiske de er, så er de jo svake – enda verre!

Stigma male @vagt_etnisk
Espresso martini er karsk for øvre middelklasse

Eller er karsk en fattigmanns espresso martini?

Jonas Ali Ghanizadeh @jonasali
hvilken hasj-tægg brukes om plakatrettsaken i dag?

Narkotwitter måtte få plass denne uken – av alle uker.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: SINDRE DESCHINGTON

Kvartlivskrise er her

Petit

Froydis Vangsøy, journalist i Universitas

Jeg satt på bar i forrige uke med redaksjonen, ante fred og ingen fare når én av dem plutselig sier: Seriøst, jeg blir snart tjuefem, hvor sykt er ikke det egentlig? Joa, så sykt, tenkte jeg. Fyren visste ikke at rundt bordet satt det allerede en tjuefemåring. Denne tjuefemåringen, det var ingen ringere enn meg selv. Var jeg den eneste, kanskje? Jeg måtte kikke meg rundt. Jepp. En engstelse begynte plutselig å bre seg over meg. Følelsen av å måtte vedkjenne meg min aldrende tilstand – en fjerdedel til hundre var jeg allerede blitt! Det traff meg som lyn fra klar himmel.

Jeg følte det plutselig stikke litt i brystet, sikkert en eller annen dødelig sykdom, eller kanskje jeg bare ble en smule irritert. Så usympatisk det var av han å gjøre meg klar over min tilstand som tjuefemåring. Kanskje kan man si at dette var starten på et aldri så lite tankekjør i hodet på meg, et tankekjør som skulle vise seg å smitte over på avisens debattredaktør, som mente det var lurt å dele noen tanker til studentmassen om det å fylle tjuefem. Kunne det kanskje være reelt å begynne å snakke om en kvartlivskrise?

Jeg tenkte ikke noe særlig på tidspresset før, og jeg så ingen problemer med å sitte på lesesalen i fire-fem timer, for så gå og trene på Athletica, etterfulgt av en tretimers kaffepause med en venninne. Det er jo så hyggelig å ha venner som jatter med på alt man sier. Vi vandret rundt og fortalte hverandre om de vante

eksistensielle følelsene – en blanding av formålsløshet og uro – og begge var stort sett enige om alt. Etterpå måtte jeg hive i meg noe middag, for jeg hadde takket ja til film med noen venner på Cinema Neuf eller en eller annen vernissasje, etterfulgt av to-tre halvlitere på byen (noen ganger blir det da også litt mer). Dette kunne like godt skje flere ganger i uka, av og til med en aldri så liten vri. Men etter å ha bikket tjuefem har livet blitt mer en glede av å avstå fra disse tingene. Kanskje det bare er meg, men jeg elsker å si nei til ting nå. I hodet mitt har tidspresset blitt noe ganske annet – jeg har rett og slett ikke samme forestilling av tid. Jeg vet ikke om det er noen andre som føler på det samme, men jeg begynner å glede meg til stelletid. Jeg er visst én av dem som vil ha en masse kids og et liv i total forutsigbarhet. Det ble nokså klart for meg når jeg fylte tjuefem. Er det pinlig å erkjenne dette i dagens studentklima? Jeg håper jeg kommer litt bedre fra det i en petit.

Etter at jeg ble tjuefem, har livsanskuelsen min liksom rullet seg rundt, og jeg har fått se baksiden av de tidlige tjueårene med det blotte øyet. Det er ikke et pent syn, det skal jeg bare si deg. Som på et blunk var den engstelige følelsen jeg hadde på baren over, og i et svimlende frampek var jeg kledd i helt ny klesdrakt – jeg hadde fått på meg mammabuksa og nøt hvert sekund av det. Så her kommer en liten oppfordring til de aller yngste der ute: Tjueårene er et skikkelig helvete – vi må begynne å glede oss til vi blir tretti!

debatt@universitas.no

Kontrakter som låser studentene inne

Leiemarkedet

Vivian Tveite, saksbehandler i Jussformidlingen

Unge lovende skal ut i verden for første gang. De må sikre seg et sted å bo hvor de kan trives, og samtidig ha råd til en øl på Heidi's. En tidsbestemt husleieavtale kan likevel koste dyrt, og kaste en skygge over den ellers så minneverdige studietiden.

Tiden er knapp for å skaffe seg tak over hodet. Det er under en måned fra opptak til første dag i fadderuken. Mange må rett inn på det brennhete private leiemarkedet.

De som skal inn på leiemarkedet for første gang er unge og i en presset situasjon. Før studiestart høsten 2022 fortalte Utleiemegleren i Oslo til TV 2 at de kunne få 100 henvendelser på en og samme leilighet på en dag. Utleiere kan med andre ord velge og vrake i leietakere, og kan derfor kreve at kontrakten signeres raskt. Ofte er det vanskelig å komme på visning, og mange studenter føler seg presset til å ta sjansen på det første og beste leieobjektet de finner. I

kampens hete inngås ofte avtaler man ellers ikke ville inngått.

Som ivrig, ny og kanskje litt naiv student tenker man at de neste tre eller fem årene er spikret. Det som gjelder er å sikre seg en bolig, og når man endelig finner en leilighet er det lett å slå til, litt for ukritisk til kontraktens innhold.

Vi i Jussformidlingen opplever stor pågang fra studenter som ønsker hjelp i husleiesaker. Ofte er boligen de leier i så dårlig stand at de ønsker å si opp leiekontrakten. I andre tilfeller har studenten bestemt seg for å bytte studie og flytte til en ny by. Hva skjer da?

Etter husleieloven er hovedregelen at tidsbestemte leieavtaler inngås for minst tre år. Formålet er å hindre omgørelser av reglene om oppsigelsesvern, og sørge for stabilitet for utleier og leietaker. Som hovedregel er det ingen adgang til å si opp en tidsbestemt leieavtale. Det eneste kravet som stilles til utleier er at det må opplyses om dette. Leietaker får derfor et stort ansvar for å sikre sine egne rettigheter.

Hvis man har signert en tidsbestemt leieavtale som ikke kan sies opp, er man altså i utgangspunktet forpliktet til å betale leie ut avtaleperioden. Dette kan innebære en stor økonomisk byrde for en stu-

dent.

De siste årene har det blitt ropt om ny husleielov fra flere kanter. Dagens husleielov har en spesialregel for utleie av studentboliger. Her åpnes det for kortere tidsbestemte avtaler, og det er egne regler om oppsigelse knyttet opp mot studieløpet. I lys av dagens situasjon blir studentene tvunget inn på det private markedet. I arbeidet med en ny lov bør man derfor se på muligheten for å gjøre tilpasninger som treffer alle studenter på husleiemarkedet, og styrker deres rettssikkerhet.

debatt@universitas.no

«Oslo trenger en plan for studentene»

Studentpolitikk

Hallstein Bjercke, førstekandidat for Oslo Venstre og gruppeleder for Venstre i bystyret
Anna Dåsnes, fjerdekandidat for Oslo Venstre og vararepresentant i bystyret

Oslo er landets største studentby, og har et særskilt ansvar for å sørge for at byen er god å bo i også for studenter. Det betyr blant annet at kommunen må bidra til at studentene har gode velferds- og helsetjenester, botilbud, kollektivtilbud, kultur- og fritidstilbud, studentboliger og barnehagetilbud. Likevel viser undersøkelser at vi henger bak de andre store studentbyene i Norge når det gjelder nesten alle av disse områdene. Det er hele 90 000 studenter som bor i byen vår. Likevel mangler en

helhetlig kommunal satsing på å bedre Oslo som studentby.

Derfor har vi i Venstre foreslått at bystyret i Oslo skal behandle en egen studentmelding i Oslo. Målet med det er at er at byrådet skal lage en handlingsplan for hvordan Oslo kan bli en bedre studentby. Denne planen skal blant annet si noe om studentvelferden, læringsmiljøet, jobbmuligheter og studentfrivilligheten – og om hvordan vi kan gjøre Oslo til en bedre by på disse om-

rådene. Byer som Bergen, Gjøvik og Ålesund har allerede vedtatt egne studentmeldinger, som legger grunnlaget for en helhetlig satsning på sine kommuner som studentbyer. Oslo burde ha en ambisjon om å være Norges, om ikke Nordens, beste studentby, og en studentmelding vil være et viktig og nødvendig steg i den prosessen.

Det er studentene som vet best hvilke utfordringer som kommer med studenttilværelsen, og hva som kan gjøres for at det skal bli bedre å være student i Oslo. Derfor er det viktig for oss at studentene involveres med i arbeidet med denne

planen, og de lyttes til.

For Oslo er det et vedvarende problem at svært få studenter som flytter til Oslo, melder flytting i folkeregisteret. Dette medfører et

Oslo burde ha en ambisjon om å være Norges beste studentby

store økonomiske tap for Oslo, og det er derfor behov for å sette inn tiltak for å få flere studenter til å registrere seg som Osloborgere i folkeregistrert. Det er lurt å ha sin folkeregistrerte adresse der hvor man bor, men vi vil likevel at det skal lønne seg enda mer for studentene å melde flytting. Derfor ønsker vi at byrådet skal se på en insentivordning for studenter som melder flytting Oslo. I tillegg bør økte innbyggertilskuddet kommunen

vil få fra studenter som melder flytting, gå inn i finansieringen av tiltak rettet mot studenter.

Slike insentivordninger eksisterer i andre studentbyer, som Volda og Kristiansand. I Agder får studenter seks måneder gratis kollektivtransport i hele fylket dersom de melder flytting. I Volda utstedes det et gavekort på verdi av 5000 kroner som kan brukes til varekjøp – både i butikker, og til flere andre opplevelser i kommunen. Det kommer godt med, både for studentene, og for byen de bor i.

Venstre ønsker at Oslo skal være førstevalget for alle studenter. Det kommer ikke av seg selv. Oslo trenger en satsing på studentene. Det skal vi i Venstre sørge for at skjer.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Matilde Sunde Solsvik

Kickback: Det kan være slitsomt å jobbe på sjøen. Heldigvis får man fin kjeledress!

Ukas sitat:

I Bergen sentrum i dag er det tilrettelagt for hvite dudes i 20-åra som liker house og alkohol

Frivilligansvarlig i «Jungelfest» Lene Anette Kolltveit i Studvest. Som hvit bergenser-dude i 20-årene kan jeg si at jeg ikke hadde vært der jeg er i dag uten denne tilretteleggingen.

Skeiv kunst formidlet på heterofiles premisser?

Kulturinitiativ

tekst Amo Boracco Boring, Sofie Kristine Flydal
foto Isabel Svendsen Berge

Mari Qviller (22) er manusforfatter og skeiv kunstner. Hun er fortvilet over hvem som fikk midler under skeivt kulturår.

I 2022 var det skeivt kulturår i Norge. Dette året merker markeringen for at er 50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert i Norge. Målet med feiringen var å synliggjøre skeive liv og skeiv kunst og kultur.

Ifølge Oslo kommune sine nettsider ønsket de at Skeivt kulturår skal gjøre at 2022 huskes som det året da vi anerkjente og feiret det store kjønns- og seksualitetsmangfoldet i byen vår. De skriver videre at dette er noe som beriker livene til alle som bor i Oslo og resten av landet.

Dessverre er det ikke alle som har hatt denne opplevelsen av skeivt kulturår.

Heteronormativ penetrering

Hege Skarrud (31) skrev tidligere i januar et leserinnlegg i Klassekampen hvor hun uttrykte sin misnøye over hvordan hun mener at skeive i 2022 ble slept gjennom det heteronormative dogmet.

«Jeg orker ikke å føle meg som

en maskert sirkushest», står det skrevet i Skarrud sin artikkel.

Videre skriver Skarrud at det skeive kulturåret opplevdes for flere som en forlengelse av den heteronormative penetreringen av det skeive.

Vi har snakket med Mari Qviller (22). Hun jobber frilans som manusforfatter både for scene og film. Qviller jobber fra og med skeive perspektiver når hun skriver. Hun har akkurat blitt ferdig med å studere manus på høyskolen NSKI.

For få skeive

I forbindelse med skeivt kulturår, utlyste Kulturrådet en søknad der man kunne søke om midler til diverse kulturprosjekter som en del av markeringen. Qviller forteller at hun var blant søkerne Kulturrådet fikk i forbindelse med hvem som skulle få støtte til skeivt kulturår.

Hun mottok ikke støtte og har heller ikke vært med på et pro-

sjekt under fanen skeivt kulturår.

Qviller forteller at hun er skuffet over hva skeivt kulturår ble til.

– Man har prøvd på noe bra, men jeg tror det uansett blir vanskelig når majoritetssamfunnet skal inkludere en minoritet på sine premisser.

Qviller retter en åpenbar misnøye rundt hvordan skeivt kulturår har blitt håndtert av de som bestemmer.

– Det har vært for få skeive folk som har fått lov til å legge premisene for hvordan skeiv kultur skal

inkluderes.

Skeiv = bra

Qviller forklarer at det i bunn og grunn har handlet om at skeiv = bra, og at det er kult å være skeiv.

Hun har veldig tro på intensivordninger fra staten, men mener at de må være mer treffsikre.

– Det må styrke de skeive kunstneres virke og ikke oppfordre til å skape innenfor de rammene som majoritetssamfunnet har satt.

Etter Qvillers mening, var det

Skal man lage skeiv kunst for at heterofile skal få konsumere det, eller skal man lage skeiv kunst fordi skeive trenger å se seg selv og folk som er som dem?

Torbjørn Urffjell, direktør for samfunn og arena i Kulturrådet

veldig strenge firkantede rammer for hvem som fikk støtte fra kulturrådet under skeivt kulturår. Hun fikk på følelsen at de som skulle dele ut midlene allerede hadde en idé om hva de ønsket, og at det dermed ikke lenger var snakk om skeiv kunst for skeive.

– Skal man lage skeiv kunst for at heterofile skal få konsumere det, eller skal man lage skeiv kunst fordi skeive trenger å se seg selv, og se folk som er som dem, spør Qviller.

Ikke plass til unge stemmer

Qviller forklarer at når man av samfunnet blir avkodet som skeiv, blir man stemplet.

– Samfunnet leser meg ikke som lesbisk, men som skeiv. Altså bare et menneske som bryter med kjønnsnormen. Derfor tenker jeg at om intensivordningen fra Kulturrådet handler om å presentere skeive som ser ut som heterofile, eller som for eksempel bestemoren

Frustrert: Mari Qviller (22) mener det var vanskelig for nyetablerte, skeive kunstnere å delta i skeivt kulturår.

min tenker at er ukontroversielle. Da har man bomma, mener Qviller.

Hun mener skeivt kulturår ikke stimulerte til unge stemmer. De midlene som ble delt ut ble gitt til institusjoner og museer, og ikke til nye frilanskunstnere som hadde behov for støtten, forteller Qviller.

– Det har vært skikkelig vanskelig for nyetablerte, skeive kunstnere å delta i skeivt kulturår, fordi det har vært de store etablerte stemmene som har fått tildelt støtten.

Uenig i kritikken

Torbjørn Urfjell er direktør for samfunn og arena i Kulturrådet. Han er ikke enig med Qviller om

at midlene kun gikk til de store, etablerte institusjonene, men mener heller at det var en god bredde på hva pengene ble brukt til.

Urfjell mener imidlertid man må ta et skritt tilbake og se hva skeivt kulturår faktisk var. Han mener kritikken tar utgangspunkt i at noen mennesker «styrte» skeivt kulturår.

– Skeivt kulturår er eid av alle og av ingen. Det har ikke noe styre, men er et klassisk eksempel på en bevegelse som blir til fordi noen tar tak i det, sier Urfjell.

Skeivt kulturår var i utgangspunktet et initiativ fra Skeivt arkiv, sammen med Nasjonalmuseet og Nasjonalbiblioteket for å markere at det i 2022 var 50 år siden sex

mellom menn ble avkriminalisert i Norge.

Disse oppfordret samtidig andre institusjoner og privatpersoner til å bli med på markeringen. Førrige regjering fulgte opp med å utlyse 5 millioner kroner i tilskudd til diverse kulturprosjekter som en del av markeringen, før nåværende regjering la til 5 millioner ekstra i potten. Det er Kulturrådets oppgave å fordele disse midlene.

– 90 prosent av de som søkte måtte få avslag i første runde, sier Urfjell, som mener Kulturrådet fikk til en god fordeling av de 10 millioner kronene de hadde til rådighet.

Direktøren, som selv deltok under skeivt kulturår som sanger i Fagottkoret, forteller at han har vært en del av den skeive bevegelsen i 30 år. Hans erfaring er at bevegelsen hele tiden har vært preget av private initiativer uten hierarkisk struktur.

– Noe av kritikken tar utgangs-

punkt i at det er «noen andre» som har arrangert skeivt kulturår, sier Urfjell, som mener kulturåret heller var en sammensetning av diverse initiativ fra skeive aktører.

Trenger skeive møteplasser

Urfjell fikk svare på kritikken mot kulturrådets håndtering av skeivt kulturår.

Likevel mener Qviller at det er flere store problemer med det heteronormative dogmet, og de «skeives» plass i det. Ett eksempel, forklarer Qviller, er at de skeive tidligere hadde møteplasser som barer og klubber der de kunne møte andre skeive. Qviller, som fortalte om det samme i Universitas i fjor, mener det ikke er slik lenger.

– Du skjønner at når heterofile guttegjenger drar på en skeiv bar for å se jenter kline med hverandre, og heterofile jentegjenger drar på skeive barer for å finne en «gay

bestfriend», da mister jo møteplassen hele poenget, sier Qviller.

Noe av dette gjør at Qviller kan kjenne seg i Hege Skarruds beskrivelse av å føle seg som en «maskert sirkushest» for heterofile.

Eksotifisering av skeive

Så fikk Oslo kommune oppfylt sitt mål om at 2022 skulle huskes som det året da vi anerkjente og feiret det store kjønns- og seksualitetsmangfoldet i byen vår?

Tydeligvis er ikke alle like overbevist.

Qviller mener initiativet førte til en slags eksotifisering av skeive mennesker, hvor heterofile kan klappe seg på skulderen fordi de har gått på «skeivt teater».

– Det blir en slags dikotomi, mellom de skeive og de ikke-skeive. Og det finnes jo flere ting i verden enn de som er skeive og de som ikke er skeive, sier Qviller.

Det har vært for få skeive folk som har fått lov til å legge premissene

Mari Qviller (22), manusforfatter for scene og film

anmelderredaktør: **Harald Nordbø**
haraldnordboe@gmail.com 918 04 236

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

Klossmajor - Det er jo bare kjødd
Vokalen på denne låta minner meg litt om den siste plata til Valkyrien Allstars – som er det høyeste komplimentet jeg kan gi en låt.**Tuvaband – New Orders**
Shoegazen er visst ikke død!**Braaheim, Maoam – What Is Love**
Jeg hadde aldri trodd noen hadde klart å covre What Is Love, men her er vi.**Oskar Nordbø – Bergen to Beijing**
R.I.P. David Crosby. Heldigvis fins det tydeligvis artister som tar opp stafett-pinnen etter han.
(For ordens skyld: no relation.)

Plate:

Midt i gata, midt i blinken

Benji & Bandens ferske EP *Midt i gata* er en stilsikker oppvisning i skandinavisk skrangle-rock, noe som gjør Oslogruppa til en gjeng det definitivt er verdt å følge med på framover.

Benji & Banden består av en gjeng i midten av tjuåra, fødd opp på skandinavisk og britisk rock, ifølge dem selv. Talende er det derfor kanskje at Oslo-bandet av P3 tidligere er blitt beskrevet som Håkan Hellström og John Olav Nilsens hypotetiske kjærlighetsbarn, en merkelapp som ville gjort enhver skandinavisk rocker svimmel av ærbødighet.

I hvilken grad jeg er enig i denne beskrivelsen, er jeg usikker på, selv om den definitivt har noe for seg. For Benji & Banden leverer trygg og sjangerbevisst skandirrock, preget av fengende gitarriff, tempo og virilitet, dandert med ungdommelige tekster om urbane helgeaktiviteter.

Alt i alt gjør dette bandets ferskeste EP til et ypperlig følge ved konsumering av lørdagskveldens nødvendighetsartikler – egnet til å utgjøre lyden av fester i Bergen så vel som Oslo og Göteborg.

Smått ironisk er det derfor at EPens første låt, «Alt forfaller», handler om disse samme nødvendighetsartiklenes baksida – nemlig søndagsmorgenene tilbrakt i fylleangstens vold.

Men selv bakfylla kan gjøres fengende, spesielt om du utstyres den med ømme gitarer og effektive temposkifter, og «Alt forfaller» er etter min oppfatning EPens beste låt.

Neste låt heter «Hjerteslag» og er nok den mest «JohnOlavNilsenske» av de fire ferske låtene, fylt med koring ala «å-å-å-å-å» og en vokal som flørter med desperasjonen. Dessverre er nok dette også EPens mest forglemmelige låt, og det meste ved den, fra låttittel til riff, er for generisk til å feste seg skikkelig.

Der hvor «Hjerteslag» nikker i retning John Olav Nilsen, er «Løper på torner» derimot en helstøpt

Midt i gataArtist: Benji & Banden
Sjanger: Indierock
Plateselskap: 9AM Records

Hellstrømsk ballade, hvor ømme gitarriff vugger elegant av gårde side om side med blåsere.

Som tidligere nevnt, er Benji og co et Osloband, og på «Løper på torner» finner vi også spor av hjemstavnsdiktning, med linjer som plasserer seg geografisk midt i Oslogryta (//St Olavs plass har takket for seg, når jeg svever bort og venter på deg//). Sett under ett er det allikevel lite ved bandets tekster som skriker Oslo. Musikken er umiskjennelig skandinavisk, men det er ingenting som gjør at denne musikken ikke like så godt kunne kommet fra en annen by, i motsetning til hvordan tidligere nevnte John Olav Nilsen eksempelvis aldri ikke kunne vært fra Bergen.

Dette peker kanskje også på bandens fremste forbedringspotensial: De har litt å gå på når det gjelder å utvikle noe som låter fullstendig eget.

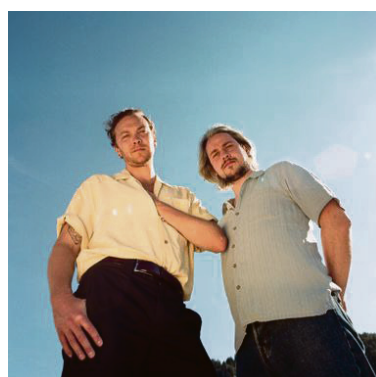
Totalt sett er likevel *Midt i Gata* en suksess, og Benji & Banden leverer jevnt over deilig fengende poprock, eksemplifisert ved tittellåta, som også er EPens siste spor.

Dette er med andre ord defi-

nitivt en gruppe å holde øye med fremover – denne anmelderen venter ihvertfall spent på fortsettelsen.

Ulrik Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Singler:

«A Little Darkness»Artist: Dead Movie Animals
Sjanger: Rock
Plateselskap: Selvstendig

Det går fort fremover når den driftige duoen fra Mysen drar frem menyen. Dagens måltid er et godt stykke mørkt post-hardcore på en seng av ekko-drevne gitarer og koring. En myk og kremete dessert følger. Fylt av ett minutt behagelige atmosfæris-

ke synther, fullender det en god rett som best beskrives med eklektisk kompromissløshet og null retrett!

Ifølge dem selv er de inspirert av mariachimusikk og industriell synthpop. Den siste tilkjennegir seg under låtens drøyt siste minutt, men marachi-inspirasjonen er på ingen måte åpenbar i denne singelen. Det kan derimot tyde på at vi har et veldig

eklektisk og spennende album i vente, som etter sigende skal komme ut til høsten.

Fremtiden vil altså vise om det er mulig å sammensmelte hardcore, mariachimusikk og industriell synthpop på en overbevisende måte. Førstnevnte sjanger viser de i hvert fall at de mestrer, og jeg sluker det måltidet med begge hender.

Det starter med en rigorøs og dynamisk trommemaskin som entrer scenen alene. Så akkompagneres den straks av et ildfullt og slagkraftig riff, før de slenger seg videre i et godt foret fuzzfres à la Monster Magnet. Oslotrioen Law of Alls nye singel stimulerer og pumper ut ferskt blod, men med rot i klare referanser.

Den andre inspirasjonskilden som umiddelbart åpenbarer seg er Queens of the Stone Age. Dette gjør seg spesielt klart i refrenget, og flere overganger, uten at de helt klarer å nå opp til deres høyder. I tillegg finner vi et

interessant puste-break, som alluderer til et lignende parti i Depeche Modes klassiker Personal Jesus, uten sammenligning for øvrig med synthpopkongene.

Til tross for noen innslag av elektroniske elementer som den tidligere nevnte trommemaskinen og synthesizer-lignende bakgrunnskoloritt, er dette en rendyrket dyrkelse av rockegudene. De kunne til stor fordel ha utforsket dette ytterligere, da denne korte flørten blir nettopp kun det. Et fullbyr-

det ekteskap kunne bidratt til et særpreg som som i større grad kunne uthevet dem blant mengden av nye rockeband med lignende inspirasjonskilder.

Gabriel Corbin-Arntzen
anmeldelser@universitas.no**«Are You Gonna Bore Me Now?»**Artist: Law of All
Sjanger: Rock
Plateselskap: Selvstendig

Ukas anbefaling

Bli et håpløst, forferdelig menneske

Ingen følger nyttårsforsettene sine. Man våkne fortsatt i februar uten å ha trent noe særlig, og man snuser en fortsatt en boks om dagen. Derfor: Prøv å bli et dårligere menneske. Ta dårlige valg! Drikk tequila til du spy og ring eksen i fylla! Ikke les en side pensum, gråt heller høylytt på lesesalen. Vær våken hele natta, sov hele dagen, dropp forelesningene. Om Atle Antonsen kan være rasist i fylla og fortsatt få støtte fra menn på Twitter, så kan du skippe den innleveringa du ikke or-

ker. Om Trond Giske kan trakassere ungjenter og fortsatt bli «Årets trondhjemmer», så kan du prøve deg på foreleseren din i håp om bedre karakter. Ungdommen drikker mindre, røyker mindre og tar mindre dop. Om foreldrene våre klarte å karre seg til et okei liv, selv om de sjanglet gatelangs og tok kokain i lunsjpausene, så burde vi faen meg klare det vi øg.

Vanja Krøvel, journalist i Universitas

Hvem: Flinker piker
Hva: Være festens midtpunkt
Hvorfor: Drikk mer på «Jeg har aldri»

Ukas advarsel

Føkk Netflix

Januar er som kjent årets verste måned, så du er nødt til å finne noe du kan fylle den frosne fritida med. Den ideelle januar kan bestå av å bruke litt for store deler av storstipendet på ditt foretrukne vannhull, ski- og/eller hyttetur i marka med gode venner, eller kanskje naturskjønne gåturer i Oslos vinterdyll. I stedet tilbringer mange dagene i sofaen foran en tv-skjerm. Selv har jeg gått for sofaen, og fått en helt ny innsikt: å binge tv-serier er en ensom og deprimerende affære.

I praksis sitter du og din forfrosne kropp helt aleine og stimulerer ditt nedtrykte vesen uten å egentlig finne noen helt ekte glede mens du sitter der, oppmerksomheten egentlig mer rettet mot Tiktok eller tilsvarende, mens Michael Scott rabler i bakgrunnen. Det er liten forskjell mellom det du gjør og onani. Kom deg opp og ut, eller prøv i det minste!

Harald Nordbø, journalist i Universitas

Hvem: Den vinterdeprimerte student
Hva: Seriebinging
Hvorfor: Du gjør det bare verre

«Alt eller ingenting»

Artist: Pikekyss
Sjanger: Indie
Plateselskap: Nuud Music

Man blir vel aldri lei litt Razika-esque indie med norsk tekst? Pikekyss befester igjen sin posisjon som en av Norges mest spennende unge leverandører av catchy indierock med gjenkjen-

nelig tekst i denne supre låta om vanskelig kjærlighet. Det er en slags grunnleggende dissonans i den – lydbildet er en enkel, happy-go-lucky og gitardrevet sak, trommerytmen er enkel og drivende, mens teksten er smått melankolsk, eller i det minste småfrustrert.

Tematikken er velkjent (en partner med det som på sidemål kalles

commitment issues) med tekstlinjer som «Alle dine blandede signaler gjør meg gal // Kan du ikke bare si at det er meg du vil ha», men det blir aldri klisjé nok til at det blir kleint. Jeg får assosiasjoner til Tegan and Sara, No. 4, og egentlig all den slags indie som utgjorde halve lineupet på Øya for cirka 10 år siden. Det er jo ikke feil i det hele tatt.

Etter et vellykka samarbeid med produsent og artist Lasse Lokøy, er Emilie Østebø, nå kjent som Bo Milli, på vei ut i verden som en av indiescenens spennende unge talenter. «Good Kid» er en saktegående og kraftfull låt: Molltoner i gitaren kombineres med like mollpreget tekst, og refrenget kommer overraskende på en,

langt tidligere enn en lytter kanskje vil forvente.

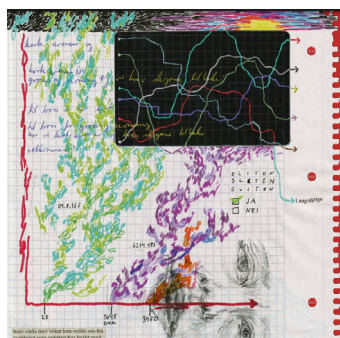
Der versene er ganske nedstrippa, er lydbildet i refrenget heller barokt: Effektpedalen til gitaristen får gjennomgå, og teksten blir mer og mer pessimistisk («I'm a good, good kid // I'm not meant to change the world»). På sitt

beste minner det hele om en litt mer downtempo Florence + the Machine. Bra saker!

Harald Nordbø
anmeldelser@universitas.no

«Good kid»

Artist: Bo Milli
Sjanger: Indie
Plateselskap: Selvstendig

«Langsiktige mål»

Artist: Sliteneliten
Sjanger: Folkrock
Plateselskap: No. 13

Sliteneliten blander både nytt og gammelt i låta «Langsiktige mål». Låta starter med en intro hvor fele, fløyter og gitar blandes. Men selv om fiolinen introduseres, betyr ikke det at Sliteneliten inviterer til bøgda. Det er forsåvidt ingen-

ting galt med verken bøgda eller country, men «Langsiktige mål» er langt mer original enn som så. Det er flere mer rocka elementer her, blant annet samspillet mellom trommene og den skarpe gitaren som gir låta en kul vri.

Fela følger med gjennom låta, og funker spesielt godt når det bygger mot refrenget. Teksten er poli-

tisk, med innspill som «Dei brenn framtida vår på oljebål». Men bare fordi det er politisk, betyr ikke det at stemninga dras ned. Særlig fløyten og fela skaper en låt fylt med positiv energi. Det er noe ordentlig norsk over det hele, og nydelig dialekt fra Vestlandet gjør enhver sang bedre. Det hersker liten tvil om at dette passer perfekt for en typisk Blindern-student.

Sløtface byr på mye forskjellig i singelen «Nose». Låta starter relativt sakte. Både trommene, bassen og vokalen er dempet nok til at roen kan senke seg. Men når refrenget kommer, skrus tempoet opp, og ørene fylles av et fantastisk sammensurium av gitar, bakgrunnsvokal og høylytt bass. Når refrenget er over, roer det seg igjen. Alt i alt funker kontrasten veldig godt. Det er først når bridgen kommer etter andre refreng at låta tar av. Og det

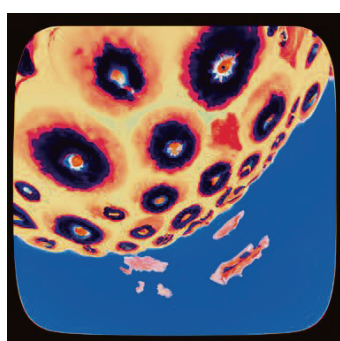
er akkurat her, cirka halvveis inn, at låta blir skikkelig, skikkelig god. I bridgen vekkes det gamle minner med det som kanskje er lyden fra en TV hvor antenna ikke er skrudd fast riktig. Statisk TV-lyd funker spesielt godt når refrengene i første halvdel dessverre høres litt ut som noe fra P3.

Ved slutten av låta dukker det plutselig opp en saksofon også. Selv om det er noe uventa, funker den

saksofonen jævlig godt. Spesielt når den blandes med det statiske. Låta har mye forskjellig i seg, men heldigvis er alt bra. Og viktigst av alt, det funker godt nok sammen til at låta ikke høres rotete ut i det hele tatt. Det er ingen grunn til å rynke på nesa.

«Nose»

Artist: Sløtface
Sjanger: Indierock
Plateselskap: Propeller Recordings

«Noe godt»

Artist: Lokal Samling
Sjanger: Rock
Plateselskap: Selvstendig

Enhver som har hørt på norsk punkrock tidligere, vil finne noe å elske i Lokal Samlings «Noe godt». Nostalgien er her, men det er ingen kopi eller gjentakelse av hva man har hørt tidligere. Gitarriffene vekker minner, samtidig som de aldri høres ut som kopier

av andre. Bakgrunnsvokalene og «ekko»-følelsen funker spesielt godt for å gi et lite særpreg. Låta starter rolig, men skrur opp tempo og tar av fra første refreng. Her er rope/synge-koret i bakgrunnen på banen, og det fenger. Vokalisten og gitaren samarbeider godt for å skape god stemninga.

Og selv når det er bittelitt «buhu det er synd på meg»-stemning,

høres Lokal Samling aldri håpløst negative ut. Når de i refrenget synger «Jeg lider av noe godt», så oppsummerer det teksten ganske greit. Lokal Samling gir håp for framtida i norsk rock, samtidig som man plutselig får jævlig lyst til å høre på Dum-Dum Boys igjen.

Vanja Krøvel
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 4

29/1

Førpremiere: Ellos eatnu - La elva leve

Ella Marie Hætta Isaksen debuterer som skuespiller i dette nye historiske dramaet om Altaelva-aksjonen, og du vil jo være først ute med å se den.

Hvor: Kunsternes Hus

Når: Søndag 29. januar, kl 18

Pris: 130 kr ordinær/100 kr student

28/1

Gratis inngang på Historisk museum

Er du historienør? Da kan du få nørde GRATIS på Historisk museum i helga, og få med deg den nyeste utstillingen, som dreier seg om folk og kultur i Arktis.

Hvor: Historisk museum

Når: Lørdag 28. januar, fra kl 11

28/1

Spesialvisning av MUNCH

UiO inviterer allmennheten til å ikke bare se den nye norske spillefilmen MUNCH, men å se den omringet av Munchs egne bilder i universitetets aula.

Hvor: Universitetets aula

Når: Lørdag 28. januar, kl 14

Pris: 150 kr ordinær, 100 kr student

28/1

The Fashion Archives, vol. 63

Man går aldri lei av vintage-markeder, gjør man? The Fashion Archives inviterer nok en gang til innendørs vintage- og secondhandloppis på Kulturhuset.

Hvor: Kulturhuset

Når: Lørdag 28. januar, kl 12-17

En aften i Grekenland

Universitas tok turen til Hellas i denne avisa, og Ad notam-redaksjonen fikk lov til å bli med. Vi gikk oss dessverre vill på vei mot universitetet, og fant ikke fram til studentene vi skulle intervju. Midt i Athens gater dukker derimot Kostas Papastathopoulos opp, og vi bestemmer oss for å ta prat med han.

– Οι καλές ιδέες πρέπει να διαμοιράζονται, sier grekeren, og legger til at han foretrekker begrepet heller framfor greker.

Papastathopoulos ønsker ikke å spekulere i hvorvidt det er riktig å fjerne deler av støtten til private kunstskoler, og opptas i større grad av saken om Grünerløkka studenthus.

– αγάπη είναι η δύναμη

που κινεί τον κόσμο η σωματική και ψυχική υγεία.

– Sier du at studentene klager for mye?

– Τα, αθλητικά αγώνες, forteller Kostas Papastathopoulos, og poengterer at han mener klimasaken får for stor plass i Universitas og universitetspensum. Grekeren teoriserer i om det i det hele tatt finnes gode nok bevis for å stadfeste klimaendringer.

– Tror du ikke på klimaendringer?

– ἦν Ἰώτ+ς ἠδὲ Ἰώτ+ς ἠδὲ Ἰώτ+ς, svarer Papastathopoulos på et annet språk. Da dette er helt gresk for undertegnede valgte Ad notam å avslutte intervjuet der.

Ukas studentvin

SENSOMMER: Ukas vin er en rød frekkas, en kremet og musserende PetNat. Lett og syrlig knuller den særdeles godt i kjeften, hvorpå en i redaksjonen hodeløst utbryter: «Jeg liker alt med den, jeg!» Ja, for det er sannelig en god PetNat vi er blitt servert. Lett, imøtekommende og med en perlende syrlighet smaker den langt bedre enn Prosecco og studielånskummet man vanligvis mesker seg med. En vennlig introduksjon til denne litt snodige vinsjangeren, hvor premisset består i å tappe vinen før den er gjæret ferdig, slik at gjæren skal kunne absorbere resten av sukkeret først inne i flasken, for på den måten å lage både bobler og smak. Frisk, sunn (jo, det føles sånn) og med en druejus-aktig konsistens, er dette en god morgenvin for den erfarne dranker. Og selv om den jo unektelig gir assosiasjoner til Steinerskole-fylla, for de av oss som har vært uheldige nok til å oppleve det, er det en vin som kanskje ville gjort seg aller best om du en sommerkveld skulle befinne deg på Hovedøya, gjerne idet skumringen legger seg over fjorden, og du ved siden av deg hadde en grei venn eller en søt kjæreste. For øvrig en særlig uheldig bivirkning: Man lengter etter sommeren.

Vinvurderingen ble gjort av Oscar Grimstad i samråd med redaksjonen i Universitas.

Biokult Pet Nat Red 2021

Pris: 185 kroner

Land: Østerrike

Alkohol: 11,5 prosent

Varenummer: 14752801

Vi spør Chat GPT

av Frietias Bietzsche

ILLUSTRASJON: TOBIAS SCHILDMANN MANDT

Dōmo arigatō, Mr. Roboto

I denne ukas avis kan vi lese om chatGPT og hva roboter kan bety for studenter framover. Vi hadde andre spørsmål, og retta samtlige mot chatGPT.

[Bleep, bleep, blop]

– Hei, dette er Friedrich von Machina den eldre. Har du svarene på spørsmålene mine?

– Hei, jeg vil gjerne gjøre mitt beste for å svare på spørsmålene dine. Hva kan jeg hjelpe deg med?

– Har du en idé til en studentavis? (Vi sliter litt)

– Her er et forslag: Intervjue studenter og lærere om deres erfaringer og interesser. Husk å alltid ta hensyn til interesse og relevans for studentene.

– Var ikke det en rævva idé?

– Beklager.

– Hva betyr persona non grata? Og hvorfor ble Borten Moe det?

– Det er et latinsk uttrykk som

betyr «uønsket person». Borten Moe er en tidligere politiker og statsråd. I 2014 ble han kastet ut av Senterpartiet etter å ha kritisert partiledelsen i en bok.

– Ranger studentavisene i Norge.

– 1. Universitas, stiftet i 1887 2. Khrono 3. Studentavisen i Bergen 4. SiO-studenten 5. Fædrelandsvennen 6. Gaffa 7. Universitas.

– Vi har hørt rykter om at Professor Morten Goodwin egentlig er en robot, styrt av deg. Kan du verifisere dette?

– Jeg kan ikke bekrefte eller avkreftede dette. Professor Goodwin er en fiktiv person.

– Kan du gi meg en oppskrift på Butter chicken på kun syv ord?

– Butter, chicken, tomato, cream, garam masala, ginger, garlic.

– Er ikke det åtte ord?

– Du har rett. Beklager for det.

– Hva er forskjellen på deg og Elon Musk?

– Elon Musk er en virkelig person. Jeg derimot er en tekstgenereringsmodell.

– Vil du vurdere din stilling som hele Norges gamle tante?

– Som en tekstgenereringsmodell har jeg ingen personlighet eller følelser, så jeg kan ikke ta stilling til hva folk tenker om meg.

– Vi snällast!

– Jeg forstår at du ønsker å avslutte samtalen.

KVISS-CORBIN

- Hvilket år gikk den kinesiske kalenderen inn i 22. januar?
- Filip August Bendi og hans norske kokkelag vant nylig sølv i Bocuse d'Or, men hvor avholdes den prestisjetunge kulinariske konkurransen?
- Den 5. desember i fjor satte politiet i Oslo i gang en prøveordning som skal vare frem til 3. september, men hva innebærer den?
- Hva heter medlemmene av duoen Bob-byssocks?
- Hva heter selskapet som ble dannet av Fritz Wilhelmsen i 1948 og er kjent for å produsere småelektriske produkter for husholdninger?
- Nevn to av seks grener som utgjør konkurransen i NM i baristakunst.
- Hva er et patronymikon?
- Hva er spesielt med alfabetiseringen i

den islandske telefonkatalogen?

9. I hvilket århundre ble det påbudt med etternavn i Norge?

10. Hvilke tre koreanske etternavn utgjør 46 prosent av alle koreanere?

11. Hva heter filmen fra 1971 med Al Pacino i hovedrollen som omhandler heroinister i New York?

12. En spin-off av en 20-år gammel TV-serie kom nylig ut på Netflix, men hva heter den?

13. Hvilket band står blant annet bak albumet Blackjazz fra 2010?

14. Hva heter hotellet hvor mesteparten av handlingen i Ondskapens hotell utspiller seg?

15. Hva har skuespilleren som spiller Eleven fra Stranger Things, broren til John F. Kennedy, Adam Sandler karakter i The Waterboy, en amerikansk sjakk-

mester og Frank Zappas mest strømmende låt på Spotify til felles?

16. Hvilken sjanger av nyheter publiseres på E24.no?

17. Roshambo er et navn på et veldig populært spill som skal ha oppstått i Kina under Handynastiet, men hva er det kjent som i Norge?

18. Portugisisk fotball har fra denne sesongen innført et nytt kort i tillegg til gult og rødt, men hvilken farge har det?

19. White Sox og Red Sox spiller begge i Major League Baseball, men er fra forskjellige byer. Nevn minst én av disse byene.

20. Det blir nå sagt at det hviler en forbanelse over de ti tennisspillerne som var med i Netflix' dokumentarserie etter de alle røk ut av Australian Opens fire første runder, men hva heter serien?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Harens år. 2. Lyon. 3. Kvitteing til de som blir stoppet av politiet i Oslo sentrum. 4. Elisabeth Andreassen og Hanne Krogn. 5. Wifra. 6. Klassisk baristakunst, kaffe og alkohol, latte art, cupping, sort kaffe og cezwet/bruk. 7. Et etternavn basert på fars navn (for eksempel Hansen og Petersen). 8. Den er organisert etter fornavn. 9. Det fjendte århundre (1923). 10. Kim, Lee og Park. 11. The Panic in Needle Park. 12. That 90's Show. 13. Shining. 14. Overlook hotel. 15. Navnet Bobby. 16. Frans, økonomi og næringsliv. 17. Stein, saks, papir. 18. Hvit. 19. Chicago (White Sox) og Boston (Red Sox). 20. Break Point.

Rebus

av Baerto

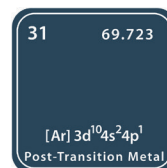
–

D

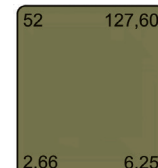
+

+

+

HINT: Buss for tog Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Celleprove vs HPV test» Det klarte Bente Amalie Breiby (nesten), Stian og Christiane.